

Saulėta, diena 60°, naktį 40.
Saulė teka 6:38, leidžiasi 4:31

NAUJIENOS

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave.
CHICAGO, ILL. 60637
Grat. 4E LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-8100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. Pirmadienis, Lapkričio-November 15 d., 1971 m.

Kaina 15c

269

DARBINGAS A. L. TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

MARINER 9 JAU MARSO ORBITOJE

PASADENA. — Amerikos erdvėlaivis Mariner 9 sėkmingai baigė savo ilgą skridimą ir panaudojęs stabdomas raketas netoli Marso planetos, sėkmingai įėjo, jos traukos jėgos veikiamas, į Marso orbitą, kurioje jis per parą du kartus apskries planetą. Visi instrumentai ir televizijos bei foto kameros veikia, kaip numatyta. Mokslininkai tikisi gauti virš 5,000 fotografijų, kurios padės geriau susipažinti su Marso planeta. Radijo bangomis fotografijų taškai ateina iš Marso per 6 minutes 43 sekundes.

Erdvėlaivis, kuris skrido 11,000 mylių per valandą greičiu, stabdomo raketom užsidegus, sumažino greitį iki 8,300 mylių per valandą. Tuo stabdymu buvo pagrįstas į orbitą įskridimo manevras. Kitaip erdvėlaivis galėjo praskristi pro planetą ir nežinomus saulės sistemos tolius.

Šiuo įskridimu pasiektas istorinis laimėjimas — pirmą kartą žmogaus pagamintas objektas pradėjo skristi apie kitą planetą. Erdvėje apie žemę tokių objektų jau yra daug, tačiau Marso apylinkėse Mariner 9 yra pirmas.

Sovietai paskelbė, kad du jų erdvėlaiviai bandys ant Marso planetos nuleisti mokslinių instrumentų ryšulį. Vienas sovietų laivas turi prie Marso pasirodyti dar šiomis dienomis, o kitas — mėnesio pabaigoje. Ankstyvesni sovietų bandymai pasiekti Marsą nedavė rezultatų, nes erdvėlaiviai nutraukė savo ryšius su žemės stotimis. Dabar sovietai skelbia, kad jų tikslas — patikrinti, ar nėra Marse kokios gyvybės. Amerika ir Sovietų Sąjunga susitarė pasikeisti žiniomis apie dabartinius Marso tyrinėjimus.

Brežnevas gavo lietuvių skundą

Brazilijos spaudoje apie du Lietuvos katalikų protestus Sao Paulo, Brazilijoje dienraštis "O Estado de Sao Paulo" š. m. spalio 24 d. laidojo, pirmame puslapyje, paskelbė tokio turinio, iš Maskvos gautą žinią: "Daugiau kaip tūkstantis lietuvių katalikų pasiuntė atvirą laišką Sovietų Sąjungos kom. partijos generaliniam sekretoriui L. Brežnevui, reikalaudami didesnės religinės laisvės ir išlaisvinimo vieno kunigo, suimto rugpjūčio 26 d. Šis laiškas yra antras, kurį katalikai pasiuntė mėnesio prieš sovietų valdžiai. Ankstyvesnis, pasirašytas maždaug 2,000 asmenų, rašytas Komunistų Partijos centrinei komisijai. Lietuviai, pasipriešinimo judėjimo veikėjai, susisiekė su užsienio korespondentais — šie gavo abiejų laiškų nuorašus.

"Mes, lietuviai katalikai — pa-brežiama Brežnevui rašytame laiške — neturime nė vienos maldagnygės. Jau prieš trejus metus viena buvo išleista, bet jos egzempliorių skaičius buvo labai ribotas. Reikalaujame taip pat didesnių lengvatų, kad jauni, turį paaukumą, galėtų lankyti seminarijas ir (reikalaujame) paleisti kun. Juozą Zdebskį, Prienų parapijos, suimtą rugpjūčio 26 d. tik todėl, kad jis vaikus mokė tikėjimo". (E)

MIAMI. — Trys kubiečiai įsi-brovė į radijo stotį, surišo tar-nautojus ir paskelbė atsisauki-mą į kubiečius, ragindami juos į žygį prieš komunistinę Kubos valdžią.

Radio programos Sovietų žydams

WASHINGTONAS. — JAV informacijos agentūra, žydų organizacijų spaudžiamą, nutarė pradėti radijo transliacijas, skirtas sovietų žydams. Nors žydai siūlė tas programas vesti Euro-pos žydų kalba — :yiddish, ta-čiau agentūra nurodo, kad tik apie 400,000 sovietų žydų tą kal-bą supranta ir vartoja. Todėl transliacijos žydams bus rusų kalba.

Nurodoma, kad Izraelio radi-jas, siųsdamas programas už Ge-ležinės uždangos, irgi labai ma-žai transliuoja hebrajų ar yid-dish kalbomis, o daugiausia naudoja rusų kalbą.

Paroda apie Vilnių

Spalio mėn. pabaigoje Lenki-joje, Bydgošči mieste, atidary-ta lietuvių dailininko Aloyzo Stasiulevičiaus tapybos darbų paroda. Darbuose vyrauja se-nasis Vilniaus miestas ir nau-jojo statybos. Iš viso eksponuo-jami 45 darbai. Šiame mieste anksčiau jau yra veikusi grupės lietuvių dailininkų paroda. (E)

Iškiles lietuvis ekonomistas

Ekonomikos mokslų daktaras prof. Jurgis Budzeika savo profesiniame darbe yra iškiles į žy-mių ekonomistų eiles. Jis yra gimęs 1921 m. Vilniuje ir 1939 metais baigęs Vytauto Didžiojo Gimnaziją Vilniuje. Dr. Budzeika paruošė Monografiją, ku-rią išleido New Yorko Univer-siteto verslų mokyklos finansų institutas. Autorius įvertino, apžvelgė New Yorko didžiųjų bankų finansinę politiką. Apie tai plačiai paskelbta "The New York Times", finansų, ūkio sky-riuje, š. m. lapkričio 1 d. laido-je. Įdėta ir dr. Budzeikos nu-otrauka. Nurodyta, kad dr. Bu-dzeika turi ypatingai svarbią (raktinę) padėtį Federalinio Rezervų Banko tyrimų įstaigoje. Be to jis dėsto ir Baruch kole-gijoje, New Yorke.

"The New York Times" jau ne kartą cituoja dr. Budzeikos pažiūras ekonominiams klau-simais. Tai vienas retų lietuvių ekonomistų dėl savo gabumų bei ryžto sugebėjusių iškilti JAV-se bei savo srity atkreipti finansi-nių sluoksnių dėmesį. (E)

WASHINGTONAS. — Aub-ran Martin, 23 metų, buvo nu-teistas mirties bausme už ang-liakasių unijos pareigūno Yab-lonskio, jo žmonos ir dukters nužudymą 1969 m. Iki šiol teisin-gumo organai nesužinojo, kas nu-samdė Martiną ir kitus keturis kaltinamuosius Yablonskį nu-žudyti.

Iš Sovietų Sąjungos atvykusių ir Izraelį naujų imigrantų grupė pamaldžiai paliečia Palestinos žemės aerodrome.

DAR 45,000 JAV KAREIVIŲ BUS IŠVEŽTI IŠ PIETŲ VIETNAMO

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas paskelbė spau-dos konferencijoje, kad Amerikos kariuomenės daliniai Pietų Vietname baigė savo puolamuosius veiksmus ir ateityje pasiten-kins tik gynybos veiksmams. Jis pranešė, kad iki vasario 1 d. iš Vietnamo bus išvežta dar 45,000 kareivių. Visus puolimo veiks-mus ateityje vykdys tik Pietų Vietnamo kariuomenė. Gruodžio mėn. iš Vietnamo išvažiuos namo 25,000 amerikiečių, o sausio mėn. dar 20,000. Prezidentas pridūrė, kad kareivių išvežimo greitis priklausys nuo priesio aktyvumo, jo naujų jėgų infiltravimo, pa-žangos Pietų Vietnamo kariuomenės paruošime ir nuo Paryžiaus taikos derybų eigos.

Vyriausybė nutarė, kad ant-roji ekonominių suvaržymų dalis neličia federalinės valdžios tarnautojų ir kariuomenės. Ank-sčiau numatyti kariuomenės al-gų pakėlimai bus įgyvendinami, nežiūrint kainų ir Algų tarybų nustatytos 5.5% ribos visoms al-goms. Algų padidėjimas turės prisidėti prie savanorių kariuo-menės įsteigimo Amerikoje. Nau-jokams algos padvigubės. Iš vi-so kariuomenės algoms bus išlei-džiama 24 milijonai dolerių dau-giau, atskirų karių algos vidu-tiškai padidės apie 15%.

Laikraščio "Laikas" graži sukaktis

Buenos Aires, Argentinoje lei-džiamas lietuvių laikraštis "Lai-kas" š. m. lapkričio mėn. vidury išleidžia savo 500-jį numerį. "Laiką" leidžia ir spausdina Tė-vai Marijonai Argentinoje Men-doza 2280, Avellaneda, Buenos Aires).

Laikraščio sukaktis siejama su lietuvių emigracija į Argenti-ną. Nors lietuvių pradėjo kurtis Argentinoje dar praeitame šimtm.e, tačiau didžioji emigraci-ja vyko apie 1927—1929 metus. Tuo metu jau veikė lietuvių pa-rapija, vedama Tėvų Marijonų, buvo įsteigtas Lietuvos konsu-latas, lietuvių mokykla, atsir-a-do lietuviški laikraščiai. Apie 1947—1948 m. atvykęs į Ar-gentiną didesniai lietuvių išeiv-ių skaičiai, tuo metu buvo lei-džiamas tik vienas laikraštis — "Argentinos Lietuvių Balsas".

Prieš 23 metus susirinkę lie-tuviai inteligentai, tuometinio kunigo vėliau vyskupo a. a. Pr. Brazio iniciatyva nutarė leisti žurnalą "Laiką". Pirmasis nu-meris pasirodė 1948 m. rugsėjo 1 d. Metams praslinkus "Laikas" iš mėnesinio žurnalo virto dvi-savaitiniu laikraščiu. Jo skaity-tojų yra ne tik Argentinoje, bet ir kituose kraštuose bei kontinen-tuose. Įsigijus savo nuosavą

Armėnai norėjo išvykti Anglijon

Reuterio agentūra lapkr. 6 d. skelbė žinią iš Maskvos: ketu-ri armėnai, du vyrai ir dvi mote-rys, lapkričio 5 d. atvyko į D. Britanijos ambasadą Maskvoje pasiteirauti dėl galimybių vyk-ti į Angliją. Pasiteiravę, keturi armėnai nesutiko apleisti amba-sados.

Dabar paskelbta, kad lapkri-čio 6 d., praslinkus daugiau kaip 32 valandoms, tie keturi, troškė laisvės Vakaruose, pasitraukė iš britų ambasadų. Apie jų toli-mesnį likimą pradžioje nebuvo skelbta. (E)

Vokiečių spaudoje

Vak. Vokietijos gyventojas, St. Motuzas, pasižymėjęs savo medžio drožiniais, Lietuvos klau-simais, okupacijos padėtį ir kt. įvairiomis progom kelia vokiečių spaudoje. Neseniai, spalio 9 d. St. Motuzo, tiesa, sutrumpintas straipsnis įdėtas Rytprūsių iš-eivių savaitrašty "Das Ostpreus-senblatt" (nr. 41). Autorius, pa-teikęs Lietuvos istorijos bruo-žus, nurodė į Lietuvos okupa-ciją, priminė Lietuvoje vykdy-tus išvežimus bei didžiulius gy-ventojų nuostolius ir nušvietė rusinimo Lietuvoje vyksmą. (E)

Ponia Barbara Fellows savo opoziciją Britanijos įstojimui į Europos rinką išreiškė pareiškiant, kad jos ram-kinukas ir maistas papuolė šūkiais: "No to Common Market".

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS TRISDEŠIMT PIRMAS SUVAŽIAVIMAS

CIKAGA. — Šeštadienį Cikagos Midway House patalpose įvyko 31-mas Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, pasižy-mėjęs dideliu dalyvių skaičiumi. Pradžioje, po vyskupo V. Brizgio invokacijos, pirmininkas dr. K. Bobelis paprašė atstojimų pa-gerbti per praėjusius metus mirusius Altos narius ar jos nuo-sirdžius rėmėjus: K. Karpių, S. Gegužį, prelatą M. Krupavičių, dr. P. Daužvardį ir J. Salną. Žodžiu suvažiavimą sveikino vysku-pas V. Brizgis, PLB vicepirmininkas dr. Brazaitis, Balfo — A. Dzironas, PL Gydytojų sąjungos — dr. F. Kaunas, JAV LB Tarybos — V. Kamantas, L. Jurnalistų Sąjungos — A. Pužauskas, JAV LB Vidurio apygardos — J. Jasaitis, Naujienų — M. Gudelis, Draugo — kun. J. Prunskis, Cikagos Lietuvių Tarybos — J. Pa-kalka, Šaulių — A. Budreckas, AL Moterų Katalikių sąjungos — E. Vilimaite, Cikagos Prekybos Rūmų — A. Baliūnas.

Suvažiavimą sveikino labai šiltai susirinkusių sutikta Juzė Daužvardienė, primindama ve-lionies dr. P. Daužvardžio ar-timtus ryšius su Amerikos Lie-tuvių Taryba. Vienas pačių bu-vo įkalbėjimas jį juostelę Altai pareiškimo.

Raštu suvažiavimą sveikino Lietuvos atstovas J. Kajeckas, gen. Konsulas A. Simutis, konsulas Kanadoje J. Zmuidzinas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, PLB vykdomasis vicepirm. dr. A. Butkus, JAV LB CV pirm. V. Volertas, jėzuitų provinciolas G. Kijauskas, marijonų provin-ciolas kun. Dambrauskas, Lie-tuvų Fondo pirm. dr. K. Ambro-zaitis, Jaunimo kongreso komi-teto pirm. R. Sakodolskis, Ba-tuno pirm. K. Miklas, Altos Ke-noshos skyrius, Waterburio Al-tos skyrius (su 700 dol. auka), pulk. K. Škirpa, kompozitorius A. Aleksis, J. Talalas ir kt.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė: T. Blinstrubas, K. Kleiva, P. Dargis, dr. J. Valaitis, ir K. Šid-lauskas. Sekretoriatą: S. Rauc-kinas, V. Mažeika, V. Šimaitis. Į rezoliucijų komisiją buvo iš-rinkti: M. Gudelis, A. Pautie-nius, A. Devenienė, kun. A. Sta-šys ir E. Bartkus.

Pagrindinius pranešimus apie Amerikos Lietuvių Tarybos vei-klą padarė dr. K. Bobelis, iškel-damas pasitaikiusius darbe sun-kumus ir padėkodamas visiems Altos darbų rėmėjams, ypatin-gai plačiai lietuvių visuomenei. Dr. J. Valaitis kalbėjo apie akademino jaunimo organizavi-mo klausimą, T. Blinstrubas apie organizacinius santykius su ki-tais lietuvių visuomenės veiks-niais. Pranešimą padarė Altos atstovas Washingtono prof. Ge-nys. K. Kleiva kalbėjo apie spau-dos ir informacijos reikalus. Dr. K. Sidlauskas palietė žygius Wa-shingtono, dr. V. Šimaitis — Al-tos biurą, knygas ir kitus kas-dieninius darbus.

Teisėjas J. Žiuris ir J. Sko-rubskas pristatė tarybos įždo padėtį ir V. Jucius perskaitė įždo globėjų aktą. Pranešimus padarė ir atskirų Altos skyrių atstovai: I. Indrei-ka iš East Chicago, J. Pakalka — Cikagos Lietuvių Tarybos, A. Devenienė — Los Angeles, E. Paurazienė — Detroito Lie-tuvių Organizacijų Centro, A. Pau-tienius — Clevelando Altos, V. Abraitis — New Jersey, A. Ča-plikas — Bostono.

Diskusijoje dėl pranešimų pa-kartotinai iškilo Altos ir Lie-tuvių Bendruomenės santykių klausimas, daugeliui nusiskun-džiant LB žengimu į politinę dar-bų sritį ir minint pasitaikančius darbo duplikavimus. Nežiūrint to, gan griežta rezoliucija šiuo

klausimu suvažiavimo buvo at-šiltai susirinkusių sutikta Juzė Daužvardienė, primindama ve-lionies dr. P. Daužvardžio ar-timtus ryšius su Amerikos Lie-tuvių Taryba. Vienas pačių bu-vo įkalbėjimas jį juostelę Altai pareiškimo.

Raštu suvažiavimą sveikino Lietuvos atstovas J. Kajeckas, gen. Konsulas A. Simutis, konsulas Kanadoje J. Zmuidzinas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas, PLB vykdomasis vicepirm. dr. A. Butkus, JAV LB CV pirm. V. Volertas, jėzuitų provinciolas G. Kijauskas, marijonų provin-ciolas kun. Dambrauskas, Lie-tuvų Fondo pirm. dr. K. Ambro-zaitis, Jaunimo kongreso komi-teto pirm. R. Sakodolskis, Ba-tuno pirm. K. Miklas, Altos Ke-noshos skyrius, Waterburio Al-tos skyrius (su 700 dol. auka), pulk. K. Škirpa, kompozitorius A. Aleksis, J. Talalas ir kt.

Suvažiavimas pakeitė Altos statuto vieną straipsnį, kalbantį apie valdybos sudarymą. Prak-tiškai pakeitimas įves į valdybą didesni organizacijų skaičių. Altos rinkimuose pasikeitimų daug nebūta. LRK federacijos paskirtas naujas žmogus A. Kiz-lauskas, Tautinė Sąjunga vietoj mirusio K. Karpius ir tarybą paskyrė A. Laikūną. AL Tautinė Sandara vietoj mirusio S. Ge-gužio paskyrė T. Kuzienę. Prof. Genys pristatė etninių grupių studijų įstatymo Wash-ingtono padėtį.

A. Devenienė paskaitė rezoliucijų komisijos projektus. Vie-lia rezoliucija prašo prezidentą Nixoną dėti pastangų, kad sovie-tai panaikintų didelių mautis ir mokesčius siuntiniais iš Ameri-kos. Kitos rezoliucijos: lietuvių tautai Tėvynėje, Amerikos lie-tuvių visuomenei, JAV vyriausy-bei, Amerikos latviams, Sasau-lio Lietuvių Gydytojų sąjungai ir kt.

Suvažiavimas baigtas Lietu-vo himnu.

Apie suimtus žydus

Italijos spaudoje, spalio 26 d. skelbė žinias apie įvairiuose So-vietų Sąjungos miestuose suim-tus 92 žydus. Nurodyta, kad su-ėmimai vykę penkiuose Sovietų Sąjungos miestuose: Vilniuje, Rygoje, Leningrade, Kišneve ir Kaune. Pažymėta, kad Vilniūs, tai Lietuvos sostinė ir Kaunas — miestas Lietuvoje.

Visa eilė italų dienraščių Ro-moje ir kituose miestuose ta proga nurodė ir protesto, pasi-priešinimo režimui, pogrindžio judėjimą, įvairias bylas, pami-nėta ir eilė protesto veikėjų, kaip Gėnsburgo, Litvinovo, Jakiro, Bukovskio ir kitų pavardžių. (E)

Australų spaudoj

Visa eilė Australijos laikraš-čių rugsėjo pabaigoje skelbė AP. Reuterio ir kitų agentūrų žinias apie lietuvių. Pienų parapijie-čių, 2,000 asmenų protestą, krei-pimąsi į sovietų vyriausybę Maskvoje. Pažymėta, kad lie-tuviai, pagal patikimus šalt-i-nius, nusiskundė stoka laisvės religijos išpažinimo srity. (E)

KALEDINIŲ SVEIKINIMŲ EPIDEMIJA PASITINKANT

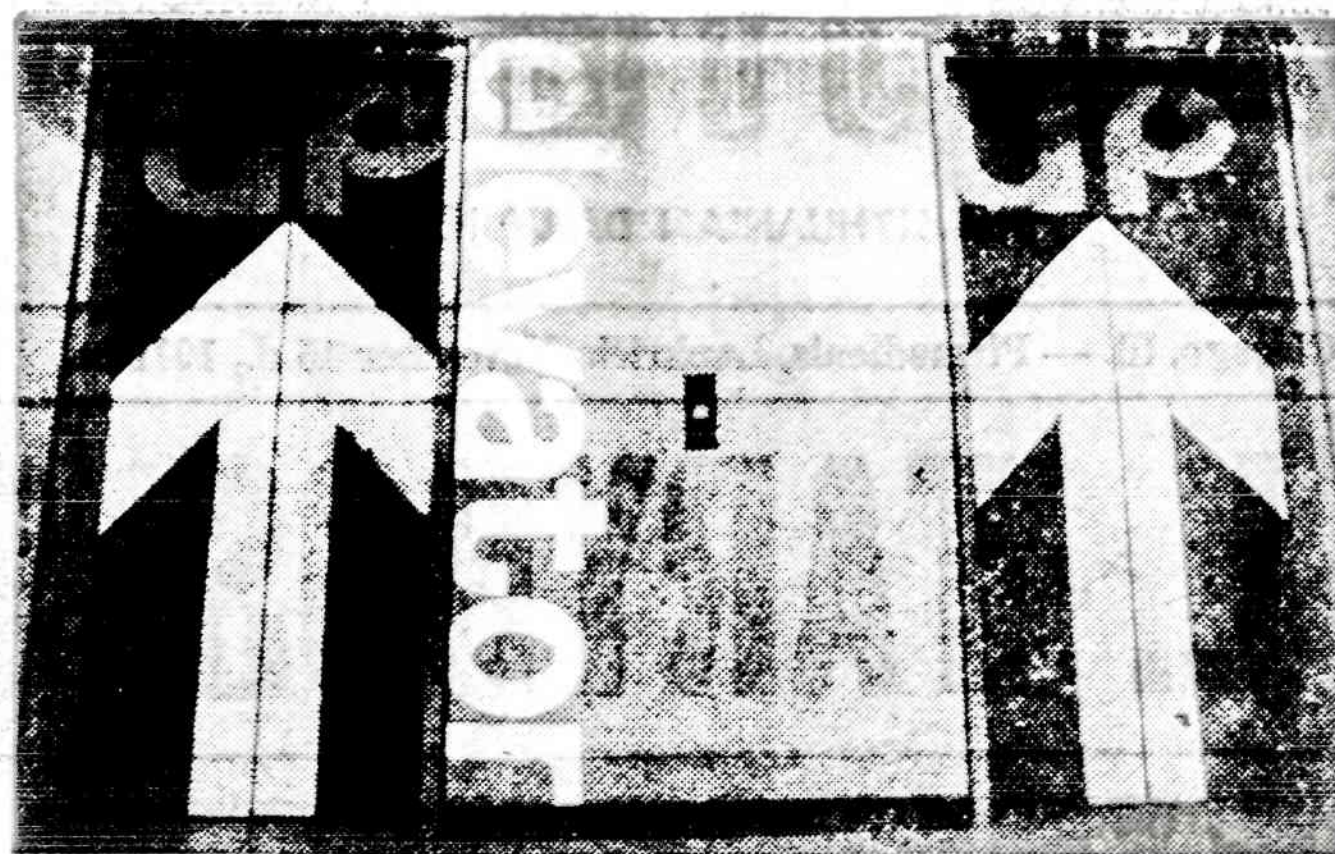
Kai šios eilutės rašomos, dar yra likę apie trys savaitės iki Padėkos dienos ir apie septynios savaitės iki Kalėdų. Žalia ir raudona spalvos užgožė vitrinų, krautuvų stalus ir lentynas jau spalio pradžioje. Su lapkričio pradžia užsiziebė įvairiaspalvės elektrinės švieselės. Spalvų padaugėjo. Šalia raudonos ir žalios jau akį veria auksinė, sidabrinė ir visos spektras. Kai kur jau imta groti kalėdinė muzika. Žmonių krautuvėse padaugėjo. Patys "gudriai" ir patys naiviausi dar mano pasinaudoti "užsaldytimis" kainomis, kurių iš tikrųjų niekas niekada neužsaldė ir neužsaldys. Priešingai: kompiuterių ir gyvų ekspertų pagalba prekybos magnatai kalėdinės kainas paruošė prieš kelias mėnesius. Skubinkite kiek tik norite — prekybininkų neapgausite.

Viena labiausiai perkamų prekių šiuo metu yra kalėdinės kortelės. Abu žodžiai "kalėdinės" ir "kortelės" gal nebūna ir bekalbės. Kalėdinėmis turėtume vadinti gal tik tas, kurias puošia religiniai paveikslai, vaizduoją gimnų Kristų, Mariją, arba kad ir sniege skendinčią bažnytelę. Didelė dauguma tokių "kortelių" su religiniais motyvais nieko bendro neturi. Daugelio jų įrašai Kalėdų nebeimi ir vadinasi tik "Season's greetings". Eason's čia suprantamas kaip metų pabaigos sezonas, su akcentu ant N. Metų. O žodis "kortelė", kitą dar vadinamas "atvirute" irgi seniai atgyvenęs, nes tie šventiniai svei-

kinimų laišukai jau susideda iš dviejų ir daugiau storo popieriaus lapų ir jų formatui neberandama ribų. Nors paštai siunčiamų laiškų dydį normuoja, rodos, į 9 x 12 inč., bet išradinai amerikiečiai ir tokius įstatymus moka apeiti. Pernai gavau "kortelę" maždaug 2 x 3 pėdų, nes ji buvo pasiūsta kardoninėje tūtoje. Ją siuntė čia gimusių pasiturinčių lietuvių šeima.

Kaip tokie kalėdiniai arba "žiemos švenčių" pasisveikinimo laišukai šiame krašte yra paplitę, paaiškina Encyclopaedia Britannica. Mano rankose turimame 1964 m. laidos 10 - tome, 904 p. yra šitaip parašyta: "Gale 1950 - jų metų (deka) 300 sveikinimo kortelių leidėjų JAV - se pagamino apie 5,000,000,000 (taigi, penkis amerikietiškus milijonus, A. N.) kortelių, turinčių \$ 275,000,000 (du šimtus septynisdešimt penkis milijonus dolerių, A. N.) vertę — šešeriopai daugiau, negu prieš du dešimtmečius. Maždaug pusė šio skaičiaus buvo Kalėdų kortelės..."

Toliau Britannica aiškina, jog pasikeitimas šventiniais sveikinimais buvęs praktikuojamas jau senovės Egipte ir vėliau Romos valstybėje. Tuomet buvę apsidovanojama simbolinėmis davanomis, ant kurių būdavo įgraviruoti laimės linkėjimai. Romėnai apsišildė laužų šakelėmis, dažnai su paukuotu lapu. Šiuos papročius perėmė ankstyvieji krikščionys. Europoje, 5 - 6 - tame šimtmetyje, medžio graviravimo meistrai išpausdavę žodžius su Kalėdų

Istaigų dekoracijos dažnai turi ir praktiškus motyvus, kaip čia matomų keltuvų durys.

ir N. Metų linkėjimais, kokius dabar kaip tik įrašo į kortelės. Pirmoji Kalėdų kortelė Anglijoje buvusi sukurta (designed) J. C. Horsley'o 1843 metais savo draugui Sir Henry Cole. Maždaug tuo pačiu laiku pirmasis sveikinimo kortelės pagaminęs R. H. Pease Albany mieste, Niujorko valstijoje. JAV-se masiniai Kalėdų ir Valentino dienos sveikinimų kortelės buvę pradėtos vartoti tik apie 1860 metus. Europoje gi nuo 16-to šimtmečio kursavę vizitinės kortelės, kuriomis, pagal reikalą, buvę reikiama sveikinimai, užuojautos, pagarbos pareiškimai. Charakteringa, kad nuo 1900-ųjų metų iki maždaug pirmojo pasaulinio karo, sveikinimo kortelių monopolį turėjo vokiečiai.

Atsivėrę Lietuvos Enciklopedijos, kaip kartas, irgi 10-tą tomą ir 294-8 puslapiuose skaitau apie lietuvių kalėdinius papročius. Apie kalėdinius sveikinimus kortelėmis ar laiškais ten anei žodelio. Vis dėlto, tarp 1935 ir 1940 metų ir šių eilučių autoriui teko kalėdiniais ir vėlykiais sveikinimais kasmet keistis su keliais asmenimis. Tie visi "asmenys" buvome gimnazistai. Sveikinimus pasirašydavome iš gimnazijos atostogų išvažiavę Kalėdų bei Vėlykų proga. Rašydavome, aišku, tik tiems artimesiems draugams ir draugams, su kuriais, atostogų metu nebuvome numatę susitikti. O dviejų savaičių atostogų gimnazisto amžiuje, ypač jei dar esi įsimylėjęs, buvo, galima sakyti, beveik amžinybė. Žiemos pusnynuose arba pavasario polaidžiuose, tolimame kaime be telefono, be susisieki-

mo iš jų irgi jau prasilenkusių pašte. O jeigu, neduok Die, gavome iš tokio, kuriam nebuvome parašę, tai siuntėme pasikubomis patį didžiausią sveikinimą, kad tik nepagalvotų, jog buvome tą asmenį panirę. Šitaip nuo kelių "kortelių" 1949-aisiais, prisigynome iki kelių šimtų 1970-aisiais.

Ak, per tą dvidešimtmetį viskas atomėjo, viskas kompiuterėjo, viskas, viskas supertobulėjo. Anksčiau dar būdavo tokių sentimentuolių, kurie į sveikinimo voką įbrukdavo džiointos rūšies šakelę, įklodavo plotkelės pėryškės gabalėlį, pridėdavo bent puslapio laiškėlį. Laiškelyje gi papasakodavo, kad, va, jau mes nebe du, o trys ir žmona vėl apsunkusi. Pasakodavo, kokį automobilėlį jie jau taikstosi pirkti ir kaip darbo sąlygos pagerėjo, tokią ir tokią vakarinę mokyklą palankius. Paskui rūšies šakelės ir plotkelės jai dar būdavo klojamos, tai vietoj laiškėlio bebuvu tik gražiai suardėtas nuosavas, lietuviškas sveikinimo tekstas ir vis dar ta pačia gerai pažįstama ranka surašyti jau keturi vardai.

Metai bėgo, ir, jau be plotkelės, jau be šakelės, rašė Draugas arba Vijeikis, kad linki džiaugsmo ir Dievo palaimos, o buvęs mieliausias draugas, jau prigryvenęs keturius ar penkis vaikučius, bepasirašė tik "Jonas su šeima". Ilgainiui tie vokiečiai, tos kortos auksais ir sidabrais sužaižaravo, o tokią kortą iš voko išlupęs, jau berasdavai... spygą. Ką, jau matau, šiaušiasį sveikinimo siuntėjas, argi tu mano auksines graviūras laikai spygą? Deja, mano gautas sveikinimas su spaustuvėje įgraviruotomis pavardėmis, eina tiesiai į šiukšlių dėžę. Tiesa, tie įgraviruoti gyvi lavonai dar nesugalvojo, kaip krautuvėje ar spaustuvėje nukalti mano vardą ir adresą, bet ir čia jau rado išeitį. Nebe buvęs draugas Jonas, bičiulis Petras, kolega Jurgis ant voko mano adresą riečia, bet tas vaikutis, kuris pirmame sveikinime dar buvo paskelbtas ateisiančiu, dabar jau tėvo uždolerį pasamdytas ant voko mane pašo. Ką gi aš jam, niekada nematytas, reiškiau ir ką gi man reiškia to vaikučio rašyena?

Tai vienas absurdas. Kitas absurdiškiausias absurdas — keitimasis sveikinimais paštu su asmenimis, su kuriais dirbi toje pačioje įstaigoje, su kuriais dien po dešimtį kartų kalbiesi apie vaikų businimą, akcijų biržą, Vietnamą, apie moteris. Ir keitimasis kalėdiniais sveikinimais su to paties miesto, lietuvių, su kuriais, sveikinimą pašte palikęs, susitiksi prie bažnyčios, suveši vaikus į lituanistinė mokyklą, susikirsi dėl skirtingų nuomonių kultūriniaiškimo diskusijose lietuviškame pobūvyje, šokdinsi jų žmonas N. Metų baliuje. Ką neirodyto tokiomis sveikinimais paštu ir raštu dar įrodome? Į kokį aukštesnį laipsnį pakeliame draugystę, kuri ir taip gražiai mezgasi, tveria? O jeigu draugystės nėra ir kad ir tame pačiame mieste gyvenant, jeigu prasilenkdamieji nebeužsikabiname, jeigu vienas kitam rankų nebeпадuodame, tai ką gi padės tie popieriniai, gal dar įgraviruotais vardais, sveikinimai?

Pietų Amerikoje

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Atidaryta medžiotojų paroda

Buenos Aires mieste, prie Florida ir Cangallo, Banco Popular Argentino penktame aukšte visą lapkričio mėnesį vyks 4 metų veikiančios Stambios Medžioklės Medžiotojų Sąjungos — Circulo de Caza Mayor — paroda. Išstatyta 250 trofejų, jų tarpe 7 metrų smaglio oda, elnių, tigrių ir kitų laukinių žvėrių, 120 Sąjungos narių sumedžiotų Argentinijoje, Afrikoje ir Kanadoje galvos — iškamšos, ragai.

Labai įdomu tai, kad 11 parodos eksponatų priklauso lietuvių inž. Juozo Gintylos laimėjimams. Jie puošia svarbiausias vitrinas.

V. Sikeris laimėjo 10 taurių

Automobil Club spaustuvėje dirbantis Vladas Sikeris yra pirmaeilis šachmatininkas. Dalyvaudamas įvairiose vietinėse pirmenybėse jis jau laimėjo 10 taurių.

daug neturime. Iš kelių šimtų galime susimazinti iki kelių dešimčių. Anglosaksų, o tegu ir romėnų, tegu ir egiptiečių paprotys mus taip įvėlė, kad daugelis esame reikalingi radikalaus posūkio į protą ir logiką...

1971. XI. 9.

Paskutinėse Automobil Club varlybose Vladas Sikeris iškovojo antrą vietą.

Zubų įžeibutis kainavo 30 mil.

France Press redaktoriaus Alfonso F. Zubo ir jo žmonos matematikos profesorės Matilde Manzur-Zubienės Mosteria "Puerto Manzano", esanti stebėtinai gamtos grožio vietovėje Villa La Angostura. Puerto Manzano, Neuquen, kainavo 30 milijonų pezu.

ANATOLIJUS GRISONAS

Lietuvos Atstovas Urugvajuje, nepatikrintomis žiniomis sunkiai serga. Žmona, Lucija Andrijauskaitė Grisonienė, sūnus ir dukteris su gydytojų pagalba, deda visas pastangas, kad ligonis kuo greičiau pasitaisytų.

PLINTA ŠETONO GARBINIMAS

"Washington Star" rašo, kad jaunoji karta nepripažįsta autoriteto ir atmeta racionalizmą, todėl likimas jaunos žmonės nublaskė ideologinę jūrą, kur visi švyturiai yra užgesę. Desperatiškas jų ieškojimas naujų idėjų nuvedė į astrologiją.

Leidžiama keletas leidinių, skirtų velnio garbinimui. Pasiūmetes jaunimas niekuo nesivaržo: vartoja narkotikus, palinksta į kriminalą, paneigia kultūrą, meną, visa kas ligi šiol žmonijos buvo vertinama.

GEROS DOVANOS

šios knygos perduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdi. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Dr. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima išgyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, ILL.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 vėlesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą išgyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir paštą:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė. VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY. NUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Varnagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys. Didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Meironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYŠ SAKALAI, Liet. Mokytojų 8-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Jūzė Žvaidis, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, pūkus 77 psl., leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėtuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško suklejimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Not everyone buys Bonds for retirement.

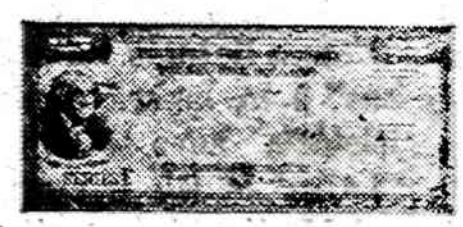
Not everyone buys bonds. Especially since the new higher interest rates went into effect.

U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 7% when held to maturity of 10 years, 8% when held to maturity of 15 years, 9% when held to maturity of 20 years.

Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Boats, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young.

You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank.

Start saving now. Bonds are for more than just saving.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

X

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gimimas ir jo auginioji jaunystė

Kur nepasisekė, visur su le-
gionais ir faktais susidursi,
kad Amerikos lietuvių bendruo-
meninio gyvenimo lopys ir pir-
mieji jaunystės metai buvo Pen-
silvanijos kalneliuose. Ir kur ne-
pažvelgsi, visur matai lyg di-
delį daugiašakį ažuolą visu au-
gumu iš įvairiausių floros krū-
mų prasikišusių daktaro Jono
Šliupo figūrą.

Kun. Mykolas Valadka savo
neseniai išleistoje knygoje „Už
laisvą lietuvių“ perskaitytą 16
atvejų, pradedant 1884 ir bai-
giant 1919 metais, kur Dr. Šliu-
pas yra tokias ir kitokias lie-
tuviškas organizacijas sukūręs,
seimus ir konferencijas sušau-
kęs, ir t. p., kiek laikraščius re-
dagavęs, kiek knygų parašęs, Su-
mienim bent ketelį ankstybu-
jų:

Kelias nuo pirmosios parapijos
iki SLA

1884 m. New York'e įsteigė
pirmąją lietuviškąją parapiją.

1885 m. įsteigė Lietuvos My-
lėtojų Draugystę.

1886 m. įsteigė Susivienijimą

Visų Lietuvninkų Amerikoje
(SVLA).

1889 m. įsteigė Lietuvių Mok-
slo Draugystę Baltimorėje.

1893 m. išrinktas į Parodos
Paryžių rengimo komitetą.

1904 m. įsteigė Lietuvių So-
cialistų partiją.

1906 m. su kun. Jonu Žiliu-
žilinsku sukviėtė pirmąjį Ame-
rikos lietuvių politinį seimą.

1910 m. drauge su kitais su-
kviėtė pirmąjį Amerikos lietuvių
laikraštininkų suvažiavimą.

1914 m. drauge su kitais su-
kviėtė antrąjį Amerikos lietuvių
seimą.

1914 m. įsteigė Tautinę Ame-
rikos Lietuvių Pirmievių Parti-
ją, kuri vėliau pasivadino San-
tara, ir t.

Šia pačia proga primintina ir
kiek bei kokius laikraščius Ame-
rikoje Dr. Šliupas leido ir reda-
gavo:

1. Redagavo Aušrą Bitėnuose
(pas Martyną Jankų) 1883 m.

2. Leido (su Tvarausku) ir re-
dagavo Uniją 1884 m.

3. Leido ir redagavo Lietuviš-
kąjį Balsą 1885—1889 m.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai oku-
puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių
aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista,
150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poeto
Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-
tauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją.
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar
piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemum išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir
intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejose tomuose.
Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliudis, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo
Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendra-
draujant lietuvių ir tilių statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie
beieškiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliudis, AGONIJĄ. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Apra-
šoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos na-
rių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rūkle, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi-
minimai, parašyti ramio klasikinio stiliaus apie sunkią pavergtą lietu-
vių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios
rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kai-
nuoja 6 dol.

Juozas Kapatinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
džiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovy-
lose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergtant tautas ir
asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGŲ LIETUVOJ. Au-
torė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKUJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Au-
torius pastatė neapgauna turistų ir agitpropo propagandą bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macijonas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKŲOSE 1944-54 m. 49
psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie lietuvių kultū-
rinį gyvenimą. Skurdži tremtis jį nepalėnė bendradarbiavimu.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau ju-
kingi. Pasiųskite visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTŲ,
52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėnant
čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIESE,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

4. Leido ir redagavo Apšvieta
1892—1893 m.

5. Leido ir redagavo Naująją
Gadyne 1894 m.

6. Leido ir redagavo Laisvą-
ją Mintį 1910-15 m.

SLA steigiamasis seimas

Iš tų šliupo laikraščių gimė
ir svarbiausioji anais laikais
Amerikos lietuvių bendrinė or-
ganizacija — Amerikos Lietu-
vių Susivienijimas, kurs savo tiks-
lą suvienyti visus lietuvius pa-
brėžė net pačiame pavadinime.

Būta taip:

Pradėjęs New York'e leisti
laikraštį Lietuvišką Balsą, dr.
Šliupas jam palaikyti ten pat
įsteigė Lietuvos Mylėtojų Drau-
gystę. Viename tos draugijos
susirinkime kilo sumanymas su-
vienyti visus Amerikos Lietu-
vius, kurių tuomet priskačiuota
iki 50,000. Po Dr. Šliupo kal-
bos paskaitos ir kiti pritarda-
mai sumanymui. Buvo sudaryta
komisija susižinti su kitomis
draugijomis, kurių dar tik bu-
vo devynios. Nutarta Senato-
ryje (Shenandoah) šaukti susi-
vienijimo steigiamąjį suvažiavimą,
kurs ir įvyko tų pačių
1886 metų rugpjūčio 15 d. da-
lyvausiant 11 atstovų būtent: iš
New York'o atvyko 3 — Jonas
Šliupas, Pijus Paseckas ir Pra-
nas Ramanauskas; iš Baltimo-
rės Obelaitis; iš Shenandoah še-
ši — Jonas Matulevičius, Andri-
us Kapočius, Jonas Skritulskis,
Stasys Miliuokas, Matas J. An-
driukaitis ir Vincas Juodkojis;

iš Šamokų (Shamokin) Bruožis.
Po trumpų prakalbų išrinkti sei-
mo vedėjais: Pijus Paseckas
pirmininku, Obelaitis vicepirmi-
ninku, Juodkojis raštininku ir
Miliuokas išdėdinku. Susivieni-
jimo organu pasirinktas Šliupo
„Lietuviškasis Balsas“.

Koks kitoks anuomet buvo pa-
saulis ir žmonės, šiandien su šy-
sena skaitome apie dalykus, dėl
kurių prieš 85 metus rimtai ir
karštai ginčytasi.

Apie SLA yra 1916 metais iš-
leista Tamošiaus Astramsko re-
daguota „stambi puslėsto šimto
puslapių Susivienijimo Lietuvių
Amerikoje Istorija“, kurioje
skaitome, kad tame SLA steigia-
majame seime beaptariant sei-
mui įteiktus pasiūlymus bei su-
manymus delegatų tarpe kilo
karštas ginčas dėl pasiūlymo
priimti į Susivienijimą ir mote-
ris dar šiaip taip sutiko priimti,
bet merginų anaipol ne; to-
dėl, pasiginčijus, visas tas įne-
šimas likosi atmestas“.

Šiame seime buvo sustatyta
ir priimta konstitucija, duodant
susivienijimui vardą „Susivie-
nijimas visų Lietuvninkų Ame-
rikoje“, sutrumpintai S. V. L. A.

Iš Astramsko SLA Istorijos
atrodo, kad Susivienijimo stei-
gimo iniciatyva ir pastangos pri-
klauso ne šliupui, kurio pradžio-
je ne vardas neminimas, o Pijui
Paseckui, kurio ir kalba pateik-
ta. Be to SVLA pirmuoju pir-
mininku išrinktas ne šliupas, o
Paseckas. Tačiau priežastis aiš-
kėja istoriją toliau skaitant. Ka-
dangi šliupa kunigai, lyg krank-
liai arą, iš pačių pradžių pra-
dėjo pulti, SLA tėvai — stei-
gėjai, matyt „dėl šventos rami-
bės“ norėjo nuo savo naujagi-
mio tas kranklių atakas nukreip-
ti ir SLA tikrai padaryti visų lie-
tuvinių susivienijimu, ką rodo ir
sekančios prie Konstitucijos pri-
imtas pridėklas („Užvedimas“):

Jaunimo Kongreso Atidarymo komisija su pakomisijų pirmininkais, sėdi iš kairės: Jolita Kisieliūtė — Registracijos pakomisijos pirmininkė, Romas Kaspars — Kongreso Atidarymo komisijos pirmininkas, Dalia Vaitkevičiūtė — Nakvynių pakomisijos pirmininkė, Audronė Matulytė — Krautuvėlės pakomisijos pirmininkė, Stasys Lukauskas — Tvarkos pakomisijos pirmininkas, Svitrius Gotceitas — vicepirmininkas ir išdėdinkas. — Technikinės pakomisijos pirmininkas, Regimantas Vedegys — vicepirmininkas ir išdėdinkas. Nuotrauka Lietuvių Foto Archyvo

ŽVILGSNIS Į JAUNIMO KONGRESO VEIKLĄ

Pasaulio Lietuvių Jaunimo
Kongreso komitetas turi sufor-
mavęs administraciją, pasis-
kirstęs į darbo vienetus, ir visa
paruoša sėkmingai atlikti
įsipareigojusių vadovų. Yra
sudarytas jaunimo organizaci-
jų ir pavienių asmenų komi-
tetas, o pastarasis yra sudaręs
darbo komisijas. Jų jau vei-
kia net septynios, tarp kurių
yra ir informacijos komisija,
kuri numato pateikti spaudai
informaciją apie visų komisi-
jų darbus. Ši kartą suglaustai
norime pateikti žinių apie Kon-
greso atidarymo komisiją, ku-
ri viena iš didžiųjų.

Spalio 28 d. Jaunimo centre
KA komisija buvo susirinkusi
pirmam savo posėdžiui, kuria-
me dalyvavo tos komisijos ir
pakomisijų pirmininkai su
pagalbiniais personalu.

Romas Kaspars, KA komi-
sijos pirmininkas, pristatė pa-
komisijų pirmininkus ir paaiš-
kino komisijos ir pakomisijų
darbų paskirtis. Prašė, kad
artimoje ateityje pakomisijų
pirmininkai pateiktų jam sa-
vo darbų planus, kuriuos iš-
diskutavus ir užbaigus būtų
galima skelbti ir vykdyti.

Papildomus pranešimus pa-
darė ir JK p-kas R. Sakadols-
kis. Jis paaiškino apie JK-so
paruošos eigą ir apie JK Kom-
iteto ir Finansų komisijos po-
sėdžio, įvykusio š. m. spalio 23
ir 24 d. d. Clevelande, nutari-
mus. Pranešė, kad sekantis
JK visumos posėdis įvyks š. m.
gruodžio 11 ir 12 dienomis Ja-
nimo C., Chicagoje. R. Saka-
dolskis dar paminėjo, kad Ja-
nimo Kongresu jau yra žymus
susidomėjimas jaunimo tarpe.

Į Kongreso būstinę skambina
vietos jauni lietuvininkai, ku-
rie siūlo savo pagalbą, prašo
duoti jiems darbo ir panašiai.
Darbo yra ir techniškai bei ki-
tai pagalbai jų sulaukiama. Li-
nas Regis yra darbusių šių
technikinių darbų vadovas.

Kongreso atidarymo komi-
siją papildė dar penkios pa-
komisijos, kurių pirmininkai

šiam posėdyje padarė savo
pranešimus.

Jolita Kisieliūtė, registraci-
jos pakomisijos p-kė, pranešė,
kad ji jau turi 9 pavaduotojas.
Ateityje ji reikės dar daugiau.
Rūpintis atstovų registracija
prieš ir po kongreso. Platinis
registracijos anketas, dalyvių
kortelės, palaikys ryšius su
Conrad Hilton viešbučio regis-
tracijos pareigūnais ir kt.

Dalia Vaitkevičiūtė, nakvy-
nių pakom. p-kė, paaiškino,
kad nakvynių pakomisija rū-
pintis nakvynėmis tik JK eigos
laiku Chicagoje. Kitur būsi-
mai programai nakvynėmis
rūpintis kitos komisijos. Be
to, rūpintis viešbučio kortelių
išsiuntinėjimu ir ieškos nak-
vynių Chicago ir apylinkių
lietuvių tarpe.

Svitrius Gotceitas, Techni-
kinių reikalų p-kas, aiškino
kaip su pagalbininkais numa-
to tvarkyti apšvietimą, garsia-
kalbius, salės paruošimą ir kt.

Stasys Lukauskas, tvarkos
pakomisijos p-kas, rūpintis
trarka ir drausme Kongreso
atidarymo dieninėje progra-
moje; turės informacijos sta-

lą, darys reikiamus pakeiti-
mus atliekant dienotvarkę, tvar-
kys įėjimo kontrolę ir t. t.

Audronė Matulytė, krautu-
vėlės pakomisijos p-kė, aiški-
no kas būtų reikalinga turėti
JK krautuvėlyje. Pratomama,

po eigoje.

Inform. k-ja

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo dan-
giau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrau-
tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-
bės apdraudą ir ilgą pasilpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-
NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės
pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą.
Tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali
gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00
iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment In-
surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-
joms ir gyvenimo pradžiui.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą:
už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-
nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų na-
riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00
į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų
veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras,
jie padeda sukurti geresnę apylinkę ben-
drumenei ir parūpina fondus namams išgyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

X

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gimimas ir jo audringoji jaunystė

Kur nepasiekti, visur su le-
gendomis ir faktais susidursi,
kad Amerikos lietuvių bendruo-
meninio gyvenimo lopys ir pir-
mieji jaunystės metai buvo Pen-
silvanijos kalneliuose. Ir kur ne-
pažvelgsi, visur matai lyg di-
delį daugiašakį azulą visu au-
gumu iš įvairiausių floros krū-
mų prasiskiusią daktaro Jono
Šliupo figūrą.

Kun. Mykolas Valadka savo
neseniai išleistoje knygoje „Už
laisvą lietuvį“ perskaičiuoja 16
atvejų, pradedant 1884 ir bai-
giant 1919 metais, kur Dr. Šliu-
pas yra tokias ir kitokias lie-
tuviškas organizacijas sukūręs,
seimus ir konferencijas sušau-
kęs, ir t. p., kiek laikraščių re-
dagavęs, kiek knygų parašęs. Su-
minėsime bent keletą ankstybų-
jų:

Kelias nuo pirmosios parapijos
iki SLA

1884 m. New York'e įsteigė
pirmąją lietuviškąją parapiją.

1885 m. įsteigė Lietuvos My-
lėtojų Draugystę.

1886 m. įsteigė Susivienijimą

Visų Lietuvninkų Amerikoje
(SVLA).

1889 m. įsteigė Lietuvių Mok-
slo Draugystę Baltimorėje.

1893 m. išrinktas į Parodos
Paryžių rengimo komitetą.

1904 m. įsteigė Lietuvių So-
cialistų partiją.

1906 m. su kun. Jonu Žiliu-
žinskiu sukvieta pirmąjį Ame-
rikos lietuvių politinį seimą.

1910 m. drauge su kitais su-
kvietė pirmąjį Amerikos lietuvių
laikraštinių suvažiavimą.

1914 m. drauge su kitais su-
kvietė antrąjį Amerikos lietu-
vių seimą.

1914 m. įsteigė Tautinę Ame-
rikos Lietuvių Pirmieji Partiją,
kuri vėliau pasivadino San-
tara, ir t.

Šia pačia proga primintina ir
kiek bei kokius laikraščius Ame-
rikos Dr. Šliupas leido ir reda-
gavo:

1. Redagavo Aušrą Bitėnuose
(pas Martyną Jankų) 1883 m.

2. Leido (su Tvarausku) ir re-
dagavo Uniją 1884 m.

3. Leido ir redagavo Lietuviš-
kąjį Balsą 1885—1889 m.

4. Leido ir redagavo Apšvietą
1892—1893 m.

5. Leido ir redagavo Naująją
Gadynę 1894 m.

6. Leido ir redagavo Laisvą-
ją Mintį 1910-15 m.

SLA steigiamasis seimas

Iš tų Šliupo laikraščių gimė
ir svarbiausioji anais laikais
Amerikos lietuvių bendrinė or-
ganizacija — Amerikos Lietu-
vių Susivienijimas, kurs savo tiks-
lą suvienyti visus lietuvius pa-
brėžė net pačiame pavadinime.

Būta taip:

Pradėjęs New York'e leisti
laikraštį Lietuvišką Balsą, dr.
Šliupas jam palaikyti ten pat
įsteigė Lietuvos Mylėtojų Drau-
gystę. Vienaime tos draugijos
susirinkime kilo sumanymas su-
vienyti visus Amerikos Lietu-
vius, kurių tuomet priskaičiuota
iki 50,000. Po Dr. Šliupo kal-
bos pakalbėjo ir kiti pritarė-
mi sumanymui. Buvo sudaryta
komisija susižinoti su kitomis
draugijomis, kurių dar tik bu-
vo devynios. Nutarta šenado-
rių (Shenandoah) šaukti susi-
vienijimo steigiamąjį suvažiavimą,
kurs ir įvyko tų pačių
1886 metų rugpjūčio 15 d. da-
lyvaujant 11 atstovų būtent: iš
New York'o atvyko 3 — Jonas
Šliupas, Pijus Paseckas ir Pra-
nas Ramanauskas; iš Baltimo-
rės Obelaitis; iš Shenandoah še-
ši — Jonas Matulevičius, And-
rius Kapočius, Jonas Skritulskis,
Stasys Miliauskas, Matas J. An-
driukaitis ir Vincas Juodkojis;
iš šamokų (Shamokin) Bruožis.
Po trumpų prakalbų išrinkti sei-
mo vedėjais: Pijus Paseckas
pirmininku, Obelaitis vicepirmi-
ninku, Juodkojis raštininku ir
Miliauskas išdėdintoju. Susivie-
nijimo organu pasirinktas Šliupo
„Lietuviškasis Balsas“.

Koks kitoks anuomet buvo pa-
saulis ir žmonės, šandien su šy-
sena skaitome apie dalykus, dėl
kurių prieš 85 metus rimtai ir
karštai ginčytasi.

Apie SLA yra 1916 metais iš-
leista Tamošiaus Astramsko re-
daguota „stambi pusšėsto šimto
puslapių Susivienijimo Lietuvių
Amerikoje Istorija“, kurioje
skaitome, kad tame SLA steigia-
majame seime beapartant sei-
mui iškeltus pasiūlymus bei su-
manymus delegatų tarpe kilo
karštas ginčas dėl pasiūlymo
priimti į Susivienijimą ir mote-
ris bei merginas. „Vieni mote-
ris dar šiaip taip sutiko priimti,
bet merginų anaipol ne; to-
dėl, pasigindę, visas tas in-
šimas liko atmetas“.

Šiame seime buvo sustatyta
ir priimta konstitucija, duodant
susivienijimui vardą „Susivie-
nijimas visų Lietuvninkų Ame-
rikoje“, sutrumpintai S. V. L.
A.

Iš Astramsko SLA Istorijos
atrodo, kad Susivienijimo stei-
gimo iniciatyva ir pastangos pri-
klauso ne Šliupui, kurio pradžio-
je ne vardas neminimas, o Pijui
Paseckui, kurio ir kalba pateik-
ta. Be to SVLA pirmuoju pir-
mininku išrinktas ne Šliupas, o
Paseckas. Tačiau priežastis aiš-
kėja istoriją toliau skaitant. Ka-
dangi Šliupa kunigai, lyg krank-
liai arą, iš pačių pradžių pra-
dėjo pulti, SLA tėvai — stei-
gėjai, matyt „dėl šventos ramy-
bės“ norėjo nuo savo naujagimio
tas kranklių atakas nukreipti
ir SLA tikrai padaryti visų lie-
tuvninkų apgauti, stengėsi juos
perskirti“.

J. Pr.

(b. d.)

Jaunimo Kongreso Atidarymo komisija su pakomisijų pirmininkais, sėdi iš kairės: Jolita Kisieliūtė — Registracijos pakomisijos pirmininkė, Romas Kasparas — Kongreso Atidarymo komisijos pirmininkas, Daiva Vaitkevičiūtė — Nakvynių pakomisijos pirmininkė, Audronė Matutytė — Krautuvėlių pakomisijos pirmininkė. Stovi iš kairės: Stepas Lukauskas — Tvaros pakomisijos pirmininkas, Svitrius Gotceitas — Techninės pakomisijos pirmininkas, Regimantas Vedeckis — vicepirmininkas ir išdėdintojas. Nuotrauka Lietuvių Foto Archyvo

ŽVILGSNIS Į JAUNIMO KONGRESO VEIKLĄ

Pasaulio Lietuvių Jaunimo šiam posėdyje padarė savo
Kongreso komitetas turi sufor-
mavęs administraciją, pasis-
kirstęs į darbo vietus, ir visa
paruoša sėkmingai atliekama
įsipareigojusių vadovų. Yra
sudarytas jaunimo organizaci-
jų ir pavienių asmenų komi-
tetas, o pastarasis yra sudaręs
darbo komisijas. Jų jau vei-
kia net septynios, tarp kurių
yra ir informacijos komisija,
kuri numato pateikti spaudai
informaciją apie visų komisi-
jų darbus. Šį kartą suglaustai
norime pateikti žinių apie Kon-
greso atidarymo komisią, ku-
ri viena iš didžiųjų.

Spalio 28 d. Jaunimo centre
KA komisija buvo susirinkusi
pirmam savo posėdžiui, kuriam
dalyvavo tos komisijos ir pa-
komisijų pirmininkai su pa-
galbiniais personalu.

Romas Kasparas, KA komi-
sijos pirmininkas, pristatė pa-
komisijų pirmininkus ir paaiš-
kino komisijos ir pakomisijų
darbų paskirtis. Prašė, kad
artimoje ateityje pakomisijų
pirmininkai pateiktų jam sa-
vo darbų planus, kuriuos iš-
diskutavus ir užbaigus būtų
galima skelbti ir vykdyti.

Papildomus pranešimus pa-
darė ir JK p-kas R. Sakadols-
kis. Jis paaiškino apie JK-so
paruoštos eiga ir apie JK Kom-
iteto ir Finansų komisijos po-
sėdžio, įvykusio š. m. spalio 23
ir 24 d. d. Clevelande, nutari-
mus. Pranešė, kad sekantis
JK visumos posėdis įvyks š. m.
gruodžio 11 ir 12 dienomis Jaunimo C., Chicagoje. R. Saka-
dolskis dar paminėjo, kad Jaunimo Kongresu jau yra žymus
susidomėjimas jaunimo tarpe.
Į Kongreso būstinę skambina
vietos jauni lietuvininkai, ku-
rie siūlo savo pagalbą, prašo
duoti jiems darbo ir panašiai.
Darbo yra ir technikai bei ki-
tai pagalbai jų sulaukiama. Li-
nas Regis yra darbštas šių
techninių darbų vadovas.

Kongreso atidarymo komi-
siją papildė dar penkios pa-
komisijos, kurių pirmininkai

„Kaip krkščonybės pradėjo
krkščionys savo turtus atidu-
davo visų naudai ir kaip jie ge-
bėjo liguistus, biednus ir naš-
laičius, taip šiandien mes lietu-
vininkai, atiduodame tik menką
savo turtų dalelę, rūpinamės pa-
gelbėti vieni kitoms ir pakelti
savo tautystę. Niekas neabejo-
ja, kad jau seniai tokį susivie-
nįją įsteigti reikėjo, bet, gai-
lėk Dieve, mes lietuvininkai nesu-
prantame tokio darbo išnašumo.
Dabar užtai atbuskime ir visi
glauksimės į vieną kuopą, da-
rykime vieną lietuvišką susivie-
nįją; nors tūli, norėdami lie-
tuvninkus apgauti, stengėsi juos
perskirti“.

J. Pr.

(b. d.)

lą, darys reikiamus pakeiti-
mus atliekant dienotvarkę, tvar-
kys įėjimo kontrolę ir t. t.

Audronė Matutytė, krautu-
vėlių pakomisijos p-kė, aiški-
no kas būtų reikalinga turėti
JK krautuvėlėje. Pratomata, po eigoje.

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

kad ten JK dalyviams turės lie-
tuviškų knygų, plokštelių, žur-
nalų, suvenyrų ir kt.

Regimantas Vedeckis, vice-
pirmininkas ir KA komisijos iš-
dėdintojas, aiškino kaip bus
tvarkoma komisijos ir pakomi-
sijų atskaitomybė. Pastebėjo,
kad pinigines išlaidas kitų priva-
lūs būti pateiktos tiksliais sąs-
kaitomis.

Jonas Soliūnas bus vakarinės
programos koordinatorius. Be-
to, prie Kongreso atidarymo
komisijos yra Informacijos
k-jos atstovė Dalia Jasaitytė.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo
Kongresas prasidės kitų metų
birželio 30 d. Chicagoje ir baig-
sis liepos 16 d. Toronte, Kana-
doje.

Liko dar keletas mėnesių,
tačiau JK rengėjų teigimu, lai-
ko esą per mažai, ir JK vado-
vai su rūpesčiu žvelgia, kad
nepavėluotų, nes yra darbų,
kurie reikalauja pasispausti.

Gi viso laisvojo pasaulio lietu-
vių JK-so apimtis ir jo progra-
ma yra plataus masto, užtat ir
mūsų visų būtina pareiga vi-
sokeriopai jį remti.

Kai stebi JK-so posėdžių ei-
gą, darbo komisijų planavi-
mus, būstinės darbą ir kt., ga-
lima sakyti, kad didesnė dalis
JK-so darbų jau yra gero tem-
po eigoje. Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

Inform. k-ja

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdziai oku-
puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių
aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista.
150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poeto
Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vy-
tauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją.
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar
piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemai išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Ljudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir
intymūs duomenys apie bolševikų Lietuvoje dviejuose tomuose.
Kainuoja po 4 dol. tomas Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuša, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo
Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendra-
darbiautojų ir tilių statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie
besikeičiančią komunikaciją. 138 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliuša, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Apa-
rašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos na-
rių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rūkle, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi-
minimai, parašyti ramio, klasiško stiliu apie sunkią pavergto lietu-
vio dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garbiais
rašytojais Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kai-
nuoja 6 dol.

Juozas Kapočius, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
diant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Ausėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir
asmenis. 270 psl., \$4.00.

ŽIKAGIETIS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Au-
toriaus pastabimas neapgauna. Inturisto ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliu.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49
psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie išveiktos kultū-
rinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalengė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juo-
kingi. Pasijokime visi, skaitdami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS.
52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant
čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra,
jie padeda sukurti geresnę apylinkę ben-
drumenei ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mė-
nesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, NOVEMBER 15, 1971

</

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Užsienioose:	
metams \$23.00	
pusei metų \$13.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Nauijienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Lietuvos kariuomenės įsteigimo minėjimas

Šiame neribotų laisvųjų krašte vis dažniau pasitaiko išpuolių prieš valstybės ginkluotą jėgą, prieš kariuomenę. Kongrese atsiranda atstovų, kurie savo svarbiausiu uždaviniu laiko lėšų gynybos reikalams mažinimą, biudžetą numatyti sumų naujiems ginklams apskaičiavimui. Kario uniforma dažnai jau nėra pasididžiavimo objektas. Ir pačioje kariuomenėje pasitaiko moralės pakrikimo žymių, bendros „antikarinės“ nuotaikos išraiškų.

Tokioje atmosferoje Amerikos lietuviai rengiasi minėti savo kariuomenės įsteigimo dieną — 1918 metų lapkričio 23-čią.

Lietuvos kariuomenė visada buvo nedaloma tautos dalis. Ji buvo sukurta sunkiausiomis tautos dienomis, kada po Vasario 16 Akto Lietuvos valstybei grėsė rusų, lenkų, bermontininkų jėgos. Lietuvos vyriausybė pašaukė savanorius Tėvynės laisvės ginti ir mūsų kaimų ir miestų jaunimas, vedamas tautinės sąmonės, atsiliepė į šaukimą ir stojo į nelygią kovą.

Tomis dienomis tauta įrodė, kad ji yra subrendusi savarankiškam gyvenimui. Jaunųjų tautos vaikų kraujo ir gyvybės auka įpynę į kovą garbės vainiką naujus laimėjimus — jauna Lietuvos valstybė buvo apginta.

Niekas neabejoja, kad Lietuvos kariuomenė būtų savo pareigas atlikusi ir vėlesniais laikais, kai Nepriklausomą Lietuvą ištiko nauji smūgiai: lenkų ultimatumas, nacių įvykdytas pajūrio atplėšimas ar, pagaliau, sovietų invazija. Visais tais atvejais tuometinė Lietuvos vyriausybė davė kariuomenei įsakymą: Nesipriešinti! Ginklai liko nepanaudoti. Lietuva neteko laisvės.

Nepaslapstis, kad daugelio Lietuvos karių širdyse ir prisiminimuose šis valdžios neryžtingumas liko skaudžia žaizda. Daug nusivylusių Lietuvos karių vėliau spontaniškai įsijungė į daug metų užsitęsusių partizaninių karų prieš Tėvynės okupantą. Tūkstančiai jų žuvo. Jų be vilties kova ir gyvybės auka primena 1336 vasario mėn. kovą Pilėnuose, kur Margiris su savo vyrais neatidavė kryžiuočiams savo pilies, bet nusizūdė, nepasiduodamas nenekentamam priešui.

Minėdami kariuomenės šventę, kaip tik ir minime tą vyrišką, aukų nebojančią lietuvių dvasią, kuri lydėjo mūsų tautos gyvenimą nuo pat pirmųjų istorijos šaltiniuose aprašytų dienų. Rusai ar lenkai, kryžiuočiai ar kalavijuočiai, net šiaurės vikingai, — visi yra bandę lie-

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

(Simo Kudirkos tragedijos metinių sukaktuvių progą)

1. Niekšybės apogėjus.

Lietuvio jūreivio Simo Kudirkos išdavimas rusams, atliktas 1970 m. lapkričio mėnesio 23 dieną, peržengia bet kokias žmoniškumo ribas ir tampa gėdingiausiu įvykiu Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje.

Šitame išdavime ir jos eigoje susikaupe visi pagrindiniai niekšybės ir šlykštumo elementai.

1. prasižengimas tarptautiniam įsipareigojimams, 2. bukas žioplumas, nesuvisio-kimas, žmoniškumo jausmų stoka (viceadmirolas Ellis įsakymas išduoti budeliams laisvės siekusių vyrų),

4. aklas paklusnumas ir savarankiškos galvosenos stoka (kapitonų: Brown ir Eustis veiksmas),

5. artimo kančioms abojumas ir bailumas (Vigilant laivo įgulos ir tame laive buvusių civilių elgesys, kurių vienas „iki kraujo susikramtė lūpas“, nepasirū-damas šokti pagalbon jo akivaizdoje kankinamam žmogui),

6. gyvuliškumas ir šlykščiausio brutalumo demonstracija (rusų ir poros lietuvių — Vaitkevičiaus ir Gružausko — elgesys su jų valiai atiduotų amerikonių laive lietuviu Simu Kudirka),

7. aukščiausio laipsnio šmeižtas ir melas (rusų laivo kapitono kaltinimas Simui Kudirkai, būk jis pavogęs 2,000 rublių laivo pinigų),

8. šlykščiausias pasityčiojimas (rusų jūreiviai sekė iš savo laivo Kudirkos kankinimą ir kankintojams nurodė, kur, iš jų išsiplėšęs, amerikonių laive Kudirka slepiasi ir visa, kas tik gali įtilpti niekšybės sąvokoje).

Visi tie elementai labai ryškūs kiekvienam, arčiau sekusiam ar seksiančiam bei tyrinėjiančiam tą bylą.

Prieita prie to, kad vyrai, tai bylą sukūrė ir jį vykdė (Vice-

admirolas Ellis, kapitonas Brown ir Pakrančių Apsaugos laivo Vigilant vadas komandieris Eustis), tik truputėlį dėl savo veiksmų ir elgesio tenkintėje, patys nebedrįsta save ginti nė teisingai. To darbo ėmėsi jų... žmonos. Komiška kaip greitai buvę „narsūs“ ir žymūs galionuoti vyrai, turėję žymias ir atsakingas vietas ir pareigas, virsta nesijonuotomis bobomis, o jų žmonos — sijonuotais vyrais.

Praeitų metų gruodžio mėnesio 22 d. Bostono dukartdieniame didelėje The Boston Globe yra atspausdintas pasikalbėjimas su Vigilant laivo komandierium Eustis ir jo žmonele.

Ten Eustis aiškina: „Tą naktį aš supratau, kad Vigilant laive būdamas aš esu tik mažas gabaliukas didžiosios diplomatijos. Aš nežinojau, kas vyksta pasaulyje. Galėjo būti nenaudinga mūsų vyriausybės, jeigu aš nevykdyčiau to, kas man buvo įsakyta vykdyti...“

„Kaip kiekvienas amerikonas krikščionis, aš asmeniškai esu priešingas bet kokiai prievartai, bet tą naktį tebuvo vienintelis kelias (way), kuriuo aš galėjau įvykdyti man duotus įsakymus...“

„Susidarė labai įtempta padėtis, kai jis“ (Kudirka, J.) „nepaprastai atkakliai stengėsi išsiplėšti iš Sovietų karininkų.“

„Tuo laiku aš buvau susirūpinęs laivo saugumu ir pastango-mis išvengti dar didesnio padėties pablogėjimo...“

Čia iš besiaiškinančio komandierio Eustis žodžių perimto jo žmona (pasikalbėjimas buvo vedamas Eustis namuose. J.):

„Tas incidentas buvo nepaprastai nemalonus mano vyrui. Jis visada yra buvęs labai humaniškas.“

„Sunkiausias dalykas kada nors buvęs jo gyvenime, buvo to įsakymo (bet kokia kaina ir

tuvio atsparumą, visi yra kėsėsi į lietuvių teisę laisvai gyventi. Ir visi su pagarba atsiliepė apie lietuvių neapykantą vergijai.

Šiais metais kariuomenės dienos minėjimas rišamas su Simo Kudirkos nepavykusiu bandymu pasiekti laisvę. Būtų buvę nesunku suimtam Kudirkai „pakritikuoti save“, pripažinti kaltę, ją apgailėti, pagarbinti okupantą ir jo partiją. Kudirka tokių pasiūlymų turėjo. Tačiau Simas Kudirka kaip mūsų kariai kunigaikščių laikais, nepriklausomybės kovų laikais, ar vėliau „miško broliai“ išdidžiai kartojo teismą: „Mano tėvynė — Lietuva ir aš reikalauju jai laisvės“.

Šitokią savo tautos dvasią mes ir minime lapkričio 23 dieną.

priemonėmis išduoti Kudirką rusams, J.) įvykdytas... „Jis nesijaučia kaltas. Jis gali gyventi negriaušias sąlygas, nes jis paliko pakankamai laiko žmonėms, aukščiausiai jį esantiems, pakeisti įsakymą...“

O vyriausių išdavikų: viceadmirolas Ellis ir kapitonas Brown ginti į viešumą išėjo kapitonas Brown žmona Anne Brown.

Ji 1971 metų pradžioje išsiuntinėjo savo laisšką trylikai žymiausiui Amerikos laikraščiui, kurių tarpe ir „Boston Globe“.

Šitame laikraštyje ponios Anne Brown laiškas buvo atspausdintas š. m. sausio mėnesio 6 d.

Tame laiške ponė Brown, visai teisindama savo vyrą kapitoną Brown ir jo viršininką viceadmirolą Ellis (abu aukščiausio Pakrančių Apsaugos I Distrikto viršininkai, kaltina visus kitus: ir Amerikos gyventojus už jų jausmingumą, ir Valstybės Departamentą, ir kongresmanus, vedančius to įvykio tyrinėjimą, ir Pakrančių Apsaugos štabo sudarytą komisiją tam įvykiui iš-tirti, ir Amerikos Prezidentą, ir, ant galo „...mažas etnines grupes“ (aišku, mus — lietuvius) už tai, kad jos drįso kelti balsą prieš tą nežmonišką veiksmą ir reikalauti, kad kaltininkai būtų išaiškinti ir nubausti.

Girdi, sprendimas, kokį padarė tie du aukšti pareigūnai, buvę vienintelis ir „logiškas sprendimas“. Tokį, girdi, būtų padaręs ir pats Valstybės Departamentas, gal būtų, tik švelnesnėje formoje. Trūksta tik-tai, kad toji garbioji ponė pa-reikalautų tiems abiemis jos gy-namiesiems vyrams garbės meda-lių ir paaugstinimo tarnyboje, iš kurios jie už savo žiopišką pro-tinį bukamą buvo paleisti į pensiją.

Kas atsitiko po ponios Anne Brown laiško? Nieko! Aišku, kad po laiško pasirodymo laik-raštyje, tuos laikraščius už-plūdė skaitytojų laiška, palan-kiškai ar nepalankiai vertinę tame laiške esančius išvėžiojimus. Pavyzdžiui, yra žinoma, jog „Boston Globe“ buvo pasiryžęs skirti ištisą puslapį tiems skaitytojų laiškam. Tačiau jie ne-pasirodė. Greičiausiai nutarta buvo, o gal ir Transportacijos — Susisiekimo Departamentui maldaujant, „nebekurstyti ug-nies“. Juk jau ir taip toji visai Amerikai gėdinga byla ištisas savaitės stovėjo laikraščiu, te-levizijos ir radijo stočių pirmiau-siose žinių gretose.

O kaip tą bylą nušviestė ne-tralūs stebėtojas-jurnalistas Jim Morse?

Jis nuolat dirba Bostone, „Boston Advertiser“ redakcijoje. Jo, tame laikraštyje gruodžio mėnesio 6 d. numeryje

esantiame rašinyje, vardu „Kas tikrai atsitiko lietuviui jūrinin-kui?“ pasakojama:

„Tai buvo idealus rytas jūro-je. Buvo mėlynas dangus, dvel-kė švelnus vėjelis ir lėtai siu-buojantis vandenynas. Blizgėjo skaidrioje saulės šviesoje.“

Koks priešinumas: lietuvis rašytojas, gyvenęs Kalifornijoje, Jurgis Gliuda savo knyga, vardu „Simas“, pradeda šitaip:

„Dvidešimt trečiosios lapkri-čio rytas gimė smarkaus vėjo ženkle. Palši ir žemi debesys juosavo dangaus fone šliaužė ties

New Bedfordo uostu. Švino spalvos įlanka ėmė pražysti bal-svomis bangų skriauterėmis. To-liai dangstėsi pilkšva migla. Ru-dens apmaudas dengė šią ma-dingą įlanką...“

Grįžtame prie Jim Morse ra-sinio:

„Buvo vos po 9 val. ryto, kai maža grupė Amerikos civilių, atstovaujančių U. S. interesus, paliko New Bedford'ą, išvykda-mi į Pakrančių Apsaugos laivą (kuterį) Vigilant, įpareigotą su-titikti su 12,000 tonų „Soviet-skaja Litva“ vyriausiojo (mot-ter) Sovietų žvejybos laivyno laivu.“

„Susitikimas buvo paruoštas Valstybės Departamento, įgali-ojus New Bedford'o žvejybos įmonių vadovus susitikti su ru-siais ir išaiškinti, išdiskutuoti šiaurės Atlante žvejybos tei-ses. Ypatingai geltonuodegį plekšnių.“

„Po virš valandos kelionės iš New Bedford'o, Vigilant susiti-ko „Sovietiskaja Litva“ Ameri-ko vandenynė apie mylią nuo U. S. kranto Gay Head, prie Marthas Vineyard salos.“

„Kai kuteris susijungė su pa-grindiniu laivu, amerikonių ci-viliniai, lydimi kelių Pakrančių Apsaugos karininkų, užžengė ant to laivo derėtis su rusais. Tai buvo 10 val. 30 min. rytą.“

„Amerikonių delegacijai vado-vavo Gloucesteryje gyvenęs William G. Gordon, („associate regional director for manage-ment ant utilization of the Com-merce Dept's National Marine Fisheries Service“).

„Jo partneriai: Robert M. Brieze („President, New Bed-ford Seafood Producers Asso-ciation“) latvis, II-jo karo pa-baigoje pabėgęs nuo rusų;

„Howard“) W. Nickerson, („New Bedford Seafood Dealers Association“); ir John Burt, („New Bedford Fisherman's Union“).

„Sovietų laive amerikoniui bu-vo pagarbiai priimti. Sovietų laivas beveik lygus U. S. Liber-ty laivui.“

„Kapitonas pakvietė juos vi-džio mėnesio 6 d. numeryje

legažija buvo pavalinta gėri-mais ir „hors d'ouvers“.

„Laikė vaikių ir derybų „So-vietiskaja Litva“ laive, lietuvis jūrininkas, vėliau išaiškėjęs 32 metų radijo operatorius, Simas Kudirka, — pranešė vienam Coast Guard (Pakrančių Apsau-gos) karininkui, jog jis šian-dien pabėgė į Vigilant laivą ir pasiprašys politinio pabėgėlio prieglobsčio (asylum). Tuo lai-ku į jo pasisakymą nebuvo at-kreipta ypatingo dėmesio.“

„Po vaikių, amerikoniui ir ru-sai pradėjo derybas ir išsiaiški-nimą šiaurės Atlante žvejybos teisių. Po derybų buvo pateik-ti užkandžiai. Užkandžiavimas baigėsi apie 3 val. 30 min. po pietų ir amerikoniui, atsisveikinę vaišintojus, išvyko atgal į Vi-gilant.“

„Bet jie, grįždami, nežinojo, kad prieš pusantros valandos, apie 2 val. po pietų, Simas Ku-dirka, nuo apie 10 pėdų aukš-čio iš Sovietų laivo buvo nušo-kęs ant Pakrančių Apsaugos ku-terio ir pasiprašęs politinio pa-bėgėlio prieglobsčio.“

„Kudirka, kuris mokėjo kal-bėti angliškai, vokiškai, rusiškai ir lietuviškai, pasisakė Vi-gilant laivo kapitonui Radlos Eustis, kad jis Lietuvoje turi moną ir du sūnus. Jis įteikė ko-mandieriui-kapitonui Eustis savo užrašų knygtelę, jo žmonos jam rašytus laiškus ir žmonos nuo-trauką.“

„Jis pasakojo apie savo še-imą, liudija kapitonas Eustis, „bet jis nedarė jokių politinio pobūdžio pareiškimų. Nors jo veiksmas rodė, kad politiniai motyvai yra vyriausia pabėgimo priežastis.“

„Smulkmenos apie Kudirkos buvimą Vigilant laive, kol dery-bos vyko tarp marikonų ir rusų jų laive, nežinomos. Manoma, kad jis tuo laiku slėpėsi kapito-no kajutės vonios kambaryje.“

„Kai žvejybos industrijos įga-liotinai grįžo į kuterį (laivą), jiems nebuvo pranešta apie įvy-kusį pabėgimą. Tačiau jiems buvo pasakyta, kad rusų laivo kapitonas ir keletas karininkų yra atvykę į Vigilant pasikal-bėti su kapitonu-vadu Eustis.“

„Kuteris“ pagal tvarkaraštį, tu-rėjo išvykti į New Bedford'ą 4 val. po pietų. Kai šis nustaty-tas laikas buvo praėjęs ir Vigi-lant vis dar tebebuvo susirišęs su „Sovietiskaja Litva“, ameri-koniui civiliai sužinojo tokios pa-dėties priežastį: jiems buvo pa-sakyta, kad vienas rusų jūri-ninkas yra laive ir prašo po-litinio pabėgėlio prieglobsčio. Po to pranešimo civiliai buvo nu-

(Nukelti 5 psl.)

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS

1932 METŲ DIENORAŠTIS

3

Toks pat kaltinimas krenta dabar ant manęs.

Bet aš kitaip negalėjau. Esu juk žmo-gus, ir noriu būti laisvas. Tėvo elgesys su manim gniuždė tą laisvę. Gal a. a. Boče-lius šitaip elgėsi su juo, ir jam atrodė, kad ir jis taip pat savo sūnų auklėti turi. Bet tada nereikėjo leisti mane į gimnaziją. Ar tik ne gimnazija padarė mane tokiu, kad nebegalėjau būti paklusnus tėvo sūnus, kad pradėjau pajusti nuosavą gyvenimą, skirtingą nuo to, kuriame tėvas mane ma-tyti norėjo.

Kazin ar tik nekovoju aš čia prieš sa-vo sąžinę?

Bet kitaip būti negalėjo! Ne!

VASARIO 18 D.

Kai atsibudęs išgirdau šeiminius šne-kant apie mane, nebegalėjau užmigti, tu-rėčiau keltis. Tik spėjau apsirėngti — ir bu-vo pusryčiai. Po jų kibau į mokslo. Jau aušo. Smarkiausiai dabar varau komer-ciją ir istoriją. Prieš pietus atguliau pokai-čio, nes naktį visai mažai tebuvo miego-jęs. Ir dažnai dieną prigūlu, o naktį ma-žiau bemiugu. Kai galva pavargsta, gūlu į lovą. Pamiegojus geriau mokytis. Kai kurią dieną negulu pokaičio, einu pasi-vaikščioju, siaurojo geležinkelio pylimu pabėgėju.

Po pietų skutausi. Dažniau ir skutausi dabar. Britva yra gera, gerai ima. Sku-damasis vis prisimenu tą žmogų, kurs pa-dėjo man ją nupirkti.

Išėjau į kursus. Neilgai Paupyje tegy-venau, o taip viskas čia priprasta atrodė. Kaip namuose. Tur būt, visą amžių atsi-minsiu tą šilfabrikio tiltą, ant kurio mudu su Stasiu atsisveikinova, jam į kariuome-nę išvykstant. Ir tą kelio tarpą nuo šilfa-brikio iki Luizės dvaro, kuriuo einant kartais nebūdavo galima skrybėlę ant gal-vos nulaikyti, arba apipildavo vėjas iš ne-tolimų dirvų atneštomis žemėmis. Tas gazlėmpes pakelėję, tą „tunelį“. Ir viską, pro ką aš dabar kiekvieną dieną pračiu.

Eidamas į kursus užėjau į šaulių raš-tinę. Parašiau raportą miesto būrio vadui. Vėl būsiu šaulius. O juk daug pribūdinė-jau kitą kartą su tais šauliais. Su Jen-kauskiu mudu buvoma smarkiausiai šau-liški žalnieriai Plungėje. Taip tuokart bu-vo, kai jokių kitų tikslų neturėjau.

Kursai tęsiasi nuo šešių iki pusės devy-nių. Yra dvi pertraukos, po penkis mi-nutes. Greitai su visais kursantais būsiu artimai pažįstamas. Kiek tat žmonių turi žmogus susipažinti ir paskui vėl užmiršti! Pareidamas iš kursų visuomet gerai ap-svarstau, ką sekanti diena mokytis tu-rėsiu.

VASARIO 24 D.

Prašo Papūnis iš Eliožio pinigų. Sako — greitai jau atvažiuos antstolis turto ap-rašyti.

Blogi laikai yra, bet nėra blogiausi, nes galėtų dar blogesni būti. Tiesa, galėtų ir geriau būti, bet tas gerumas pats neateina. Gerumo reikia ieškoti, reikia jį gaudyti, pasigauti. Kiek pasiseka — kitas reikalas. Bet juk iš to ir susideda gyvenimas. Kas bebūtų iš gyvenimo, kas iš kovos, jeigu jokio pasipriešinimo niekur nebūtų.

Palauk. Ar tik nešneku per daug gra-žius žodžius, pats tuo tarpu iš kito kišenės gyvendamas?

Bet ar svarbu kieno ta kišenė? Tikslas turi pateisinti priemones. Kad tik artimes-nis ir tikresnis kelias, greičiau navedas į vietą.

Iš dalies, žinoma, nemoka mano tėvas ūkininkauti. Jis yra senesnių laikų ūki-ninkas, pažangiesiems nebetinkas. O ir senatvė savo daro — nebėra energijos. Bet išlaidumu negalėčiau jį kaltinti. Juk gerai žinau, kaip jie gyvena. Tur būt to-kię dabar laikai, kad ūkininkams atiteko sunkiausioji našta. Dabar tik klausimas: ar išlaikys jie? Tikrai didelis klausimas.

Aš pats pirmasis jiems padėti galėčiau. Bet turėčiau paaukoti tam brangiausią savo turtą — jaunystę. Turėčiau pats savęs at-sisakyti, svetimu kevalu apsimauti. Ne-galima to daryti.

Labai patenkintas būčiau, kad mano namiškiams užtektų to ūkio savo amžių pragyventi, kad nepristiegtų kuomet atei-tyje jiems padėti, nuo ko, žinoma, nega-liu atsisakyti. Bet juk aš išėjau iš ūkio, turto išsižadėjau, o jie su tuo turtu liko. Kaip čia dabar?

Rašau užsirišęs vieną akį. Ji tarytum išspėja mane, kad visoko gali būti ateityje. O jeigu dabar tokia nelaimė atsitiktų — aklam palikti? Ir kovok tada su gyvenimu.

Šį vakarą pareidamas girdėjau lojant šunis, ir tie šunų balsai man kažkaip į šir-dį smigo. Esama šunų baidiai panašiais balsais.

KOVO 1 D.

Darbo! Iš visos širdies noriu darbo! Bet aiškiai matau, kad šiuo metu niekur jo nėra.

O Eliožis gal mano, kad neiškau.

Kad gausiu darbo, kai atsiras darbų mieste, tuo neabejoju. Žinau dabar, ku-ris kursantai yra iš geležinkelio stoties, kurie iš uosto valdybos. Žadėjo jie man pranešti, kai tik bus kas nors numatoma. O ir Stripeikis juk „gera darbą“ Eksporte man pažadėjęs yra, jeigu tas jo pažadas niekais nenueis.

Taip tat šiomis dienomis darbo klausi-mas pasidarė man pačiu aktualiausiu. Ne-galiu juk taip ilgai sėdėti ant brolio pečių. Jau ir pačiam nemalonu darosi.

Kai gausiu darbo, tuojau ir pinigų atsi-ras. Apsigyvensiu tada mieste, iškursiu sąsivostoviai — ir pačiam bus maloniau. Bet darbai visur atsiras tik pavasarį, atšilus. Nors ir atšilti turėtų jau greitai. Jeigu ne prieš Velykas, tai tuojau po jų darbo tu-rėsiu gauti ir piniginius savo reikalus su-tvarkyti.

Seniai bebuvęs, užėjau šį vakarą pas Eliožį. Beveik kiekvieną kartą jis mane

apibara, kaip tikras tėvas, vis po truputį, kad nebūčiau lengvamanis, kad ieškočiau darbo, ir taip toliau. Pildosi kažin ku-met pasakyti jo žodžiai, kad baigęs moks-lus nelaišys mane pas tėvą. Nors sava ini-ciatyva iš namų išėjau ir mokytis pradė-dėjau, bet šelpia jis mane visuomet, o da-bar gyventi, tarytum jo sūnus būčiau.

Viskas tiksliai! Tokį šūkį susigaivojav praeitį savaitę besirgdamas. Tai reikšia, kad turiu viską, visus savo veiksmus, kiek-vieną minutę, kreipti taip, kad tarnautų pasistatytajam tikslui. Ir tas tikslas „vie-nintelis teturi būti. Juk tik šitaip tepasie-kiama dideli dalykai. O man irgi neatim-ta teisė siekti.

Praeitą savaitę jau rimtai galvojau, kad prisieisi viena akimi likti. Taip baistai buvo išsiplėtęs miežis.

KOVO 7 D.

Šį vakarą dar klausiau Stripeikį apie darbą. Pražadėjo, ir leido pasitikėti juo. Tik, sako, ne anksčiau kaip balandžio mėnesį. Reikės drožli į namus per kokią savaitę prieš Velykas. O po Velykų juk paprastai, naujas gyvenimas prasideda.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais iki susitarimo.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir sekmadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien-
iais 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofiso telefonas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sekmadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonas: GILson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonas: HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonas: GI 8-6195

DR. P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ba-
džai. Speciali pagalba kitiems
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Sekmadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 4-5084

SPAUDOS PABIROS

(Atkelta iš 4 psl.)

vesti į kapitono kajutę ir paliep-
ti jiems čia būti.

"Tai buvo labai įtemptas lau-
kimas", sako Brieze, 49 metų
amžiaus Fairhaven'e gyvenančią ir
atstovaujančią 105 žvejybos laivų
savininkams. Aš manau, kad
Pakrančių Apsauga (Coast Gu-
ard) tuo laiku sprendė, kaip pa-
sielgti ir ką daryti".

"Slinko valandos, kurių me-
tu, kaip vėliau komandieris Eus-
tis pasisakė, jis susisieks su vi-
ceadmieru William Ellis ir ka-
pitanu Fletcher Brown, valdan-
čiais Pakrančių Apsaugos 1-jo
distrikto štabą, iš kurio apie esa-
mą reikalą buvo painformuotas
Pakrančių Apsaugos (Coast Gu-
ard) Štabas Washington'e. Šis,
savu ruožtu, pranešė Vals-
tybės Departamentui.

"Čia ir prasidėjo gėdingumas
ir nesusipratimai.

"Valstybės Departamentas
(State Department) "spokes-
man" John King sakosi, kad jis
apie įvykį sužinojęs tik tada, kai
pabėgėlis jau buvo grąžintas. Ši
tvirtinimą užginčija Pakrančių
Apsaugą (Coast Guard) prisi-
siekinėdama, jog su Valstybės
Departamentu buvo susisiekti
tris kartus tą dieną ir vakaro
metu.

"Amerikoni civiliai, ilgus va-
landas būdami Vigilant laive,
prašė to laivo vadą-komandierį
Eustis neišduoti pabėgėlių ru-
sams.

"Tuo pačiu laiku rusų laivyno

vadas" (Ivan A. Burkal, J.) rei-
kalavo leisti Kudirką grąžinti į
jo buvusį laivą, įrodinėdamas,
kad jūrininkas yra pavogęs 2,000
rublių laivo pinigų. Nors ne-
buvo jokių įrodymų, kad pabėgė-
lis būtų turėjęs su savimi nors
kiek pinigų...

"Buvo vėlyva naktis", liudija
Brieze, "o mes vis tebebuvo
kapitono kajutėje. Iš pradžių
mes negalėjome žinoti, kas vyks-
ta laive, tačiau vėliau mes gir-
dėjome riksmą, šaukiantį pagal-
bos. Jis sklido iš žemutinio lai-
vo aukšto: "O, Dieve, gelbėki-
te, padėkite man!..."

"Vėliau mes sužinojome, kad
keliems rusams jūrininkams bu-
vo leista užėti į Vigilant ir pa-
siimti tą žmogų. Jie jį mušė. Jis
išsiplešė iš kankintojų ir užbė-
go į viršutinį denį, kur yra ka-
pitono kajutė... Jis įbėgė į kajutę
ir mes galėjome matyti, kad jis
buvo vienasmarškinis, ir jo veidas
buvo kruvinas. Negaudamas jo-
kios pagalbos, iš čia jis vėl išbė-
go maldaudamas:

"Gelbėkite, padėkite man!..."
(B. d.)

LAISKAS REDAKCIJAI

Naujienos gavo iš p. Stasio
Barzduko, Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės valdybos pirmi-
ninko tokį laišką:

Atviras laiškas
Ponui "Naujienų" Redaktoriui
Gerbiamasis,

"Naujienų" 1971 lapkričio 5
dienos numerį įdėti du rašiniai,
liečiantys mane ir mano spalio
2 "Pro memoria": "Stasio Barz-
duko pasiaiškinimas" ir "Meš-
kos patarnavimas Bendruome-
nei". Abiejų rašinių aiškinimai
tendencingi ir klaidinantys sa-
vo išvadomis. Tikrovė tokia:

1. Savo "Pro memoria" patei-
kiau PLB Valdybos spalio 2 die-
nos posėdžiui, svarstant Tabor
Farmos 1971 metų Bendruome-
nės-Spaudos-Radijo dienos klaui-
simą.

2. Posėdy buvo pageidauta jį
turėti visiems PLB Valdybos
nariams tolimesniam šio klaus-
imo svarstymui.

3. "Pro memoria" buvo išsiųs-
ta paštu aštuoniems PLB Val-
dybos nariams ir JAV LB Tary-
bos Prezidiumo bei Centro Val-
dybos pirmininkų informacijai.

Reiškiu pagarbą
Stasys Barzdukas,
PLB Valdybos pirmininkas
Clevelande, 1971.XI.10

ALIASKOJE RADO NAFTOS

Senatorius Proxmire (Wis-
consin) pranešė, kad pietinėje
Alaske prie Cardova atrasti
naftos (aliejaus) laukai, kurie,
spėjama, yra didesni ir turin-
gesni kaip anksčiau rastieji
Alasikos riaušiniame pakrašty-
je. Kadangi tie naftos plotai
yra arti neužšalantios Alasko
įlankos, apskaičiuojama, kad iš
čia tiesiai laivais išgabentais
aliejus bus pigesnis už šiarinį,
kuriam išgabenti turi būti pa-
statyti 800 mylių ilgio milži-
niški valmzdžiai skersai visą
Alaską iki Valdez uosto. Gam-
tos apsaugos organizacijos deda
pastangas sutrukdyti tos vamz-
džių linijos statymą, bet alie-
jaus pramonininkai nusistatę li-
niją būtinai statyti.

UTELES APSĖDO

Vienas britų mokslininkas tei-
gia, kad jų šalyje yra milijonas
žmonių, kurie nešiojo ilgus plu-
kus ir ilgus barzdas. Tie asme-
nys turi bėdos su utelėmis ir
šaisais. Nešvara ir apsileidimas,
koks dabar yra visur pas jau-
nuolius madoje, išplatino viso-

Susirinkimų parangimų**PRANEŠIMAI**

— Humboldt Parko Lietuvių klubo
mėnesinis narių susirinkimas įvyks
trečiadienį, lapkričio 17 dieną 12:30
val. popiet. Almera Simons parkelio
svetainėje, 1640 N. Drake Ave., pir-
ma aukšte, 103 kambaryje. Nariai
ir narsės prašomi laiku atvykti ir ne-
rūpinę įstoti į mūsų klubą kandidatu
atsivesti. Po susirinkimo bus kuklios
vaisės.
W. Mankus, nut. rašt.

kios rusiškos odos ligas, jaunuo-
nės varūs drabužiai ir gyvenimas
jų blogos higienos "kultūra", veda prie lūdnų pasėkų.

A. + A.**SALLY PUCHENKI****Pagal tėvus Paukšta**

Gyv. 3521 W. 65th Place

Mirė 1971 m. lapkričio mėn. 13 dieną, 10:45 val. vakaro, sulau-
kusi 60 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Vilniaus apskr.

Amerikoje išgyveno 44 metus.
Paliko nuliūdę: sūnus kun. Anthony, duktė Mary Waller, žentas
William, pusbrolis Povilas Jakšmaga, svogerka Anna Paukšta, jos vai-
kai: seselė Kazimierietė Jane-Frances, Alphonse, John, Fred ir Ray.
Lietuvoje liko 2 broliai ir sesuo.

Buvo amžina narė Sv. Kazimiero seselių rėmėjų, Sv. Pranciškaus
seselių rėmėjų, Putnam Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjų, Tėvų Jė-
zuitų, Tėvų Marijonų ir Saleziečių rėmėjų.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.

Trečiadienį, lapkričio 17 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Gimimo Paneles Švenc. Marijos parapijos bažnyčia, o po ge-
dulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Sally Puchenki giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnus, duktė ir kiti giminės.

Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

MIKAS HESKE

Gyv. 4347 So. Washtenaw

Mirė 1971 m. lapkričio mėn. 12 dienos vidurnaktį, sulaukęs 77
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Dapiškių kaime.

Amerikoje išgyveno 13 metų.
Paliko nuliūdę: žmona Ana (pagal tėvus Naujokaitė), 3 dukters —
Helen, Olga Bučys, žentas Jonas, gyv. Kanadoje, Toronte, ir Ma-
ria Brueggemann, žentas Bernard; 4 anūkai — Frank Bučys, Kim ir
Mark Brueggemann ir Diana Rupkalvis; sesuo Augustė Jakowicz su še-
ma, pusbrolis Jurgis Eškis su šeima; Australijoje sūnus Jonas, Kanadoje
2 seserys — Maria Latvėnė su šeima ir Jieva Jurkšienė su šeima.

Lietuvoje liko sesuo Urte Šlakaitienė; Vokietijoje brolio šeima ir kiti
giminės.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69 St.

Kūnas bus perkeltas pirmadienį, 3:00 val. p. p. Lietuvių Evg. Tė-
viskės bažnyčioje.

Budėtuvis įvyks pirmadienį, 7:00 val. vak. bažnyčioje.

Antradienį, lapkričio 16 dieną 10:00 val. ryto, po pamaldų bus
lydimas iš bažnyčios į Bethania kapines.

Visi a. a. Mikas Heske giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, dukters, sūnus, giminės.

Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir sūnūs. Tel. 737-1213.

A. A.**JOSEPH A. GARUCKAS**

Mirė 1971 m. lapkričio mėn. 12 dieną, 4:00 val. p. p., sulaukęs 86
metų amžiaus. Gimęs Chicagoje.

Paliko nuliūdę: sūnus Joseph Garuckas, jo žmona Sylvia, duktė
Rita Mellske, jos vyras Gene, 7 anūkai; broliai: Ben Garuckas, jo žmo-
na Elizabeth, George Garuckas, jo žmona Bernice; seserys — Cath-
erine, Pocius, Frances Vaišvila ir jų šeimos bei kiti giminės, draugai ir
pažįstami.

Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Antradienį, lapkričio mėn. 16 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas
iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų
bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Joseph Garucko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnus, duktė, giminės.

Laidotuvių Direktorius P. J. Ridikas. Tel. 927-1911.

Metinė Mirties Sukaktis**A. A.****ROSE JACOBS**

Mirė 1970 metų spalio mėn. 21 dieną.

Palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: vyras John Jacobs, du sūnus, duktė ir
2 posūniai.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausioji, niekuomet neužmirši-
me. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vė-
liau pas Tave nueisime.

Tebūna Tau lengva ši žemėlė.

Nuliūdę lieka:

Vyras, sūnus, duktė ir posūniai.

GELINKAS
(PUTRAMENTAS)

Linksnumo arba liūdesio valando-
graudausios gelės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PETKUS**TĖVAS IR SŪNUS****MARQUETTE FUNERAL HOME**

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių Direktorai:

DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YAras 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

VITAMINAI

Tikriausi vitaminai
gaunami per maistą

Dr. Murray C. Brown, Chicago sveikatos komisijonierius, straipsnyje apie vitaminus rašo, kad vitaminai geriausiai yra gaunami per tinkamai balansuotą maistą, ne kaip perkamais suplementais. Tinkamai balansuotam maistui reikalingos šios pagrindinių produktų grupės: (1) pienas ir pieno produktai — kalciumas organizme pildyti; (2) vaisiai ir daržovės — masei padauginti; (3) raudona (liesa) mėsa, žuvis, paukštiena arba kiaušiniai — proteinams ir (4) duona arba grūdiniai — energijai. Gauti balansuotą maistą reikia šias 4 grupes kaitalioti.

Dr. Brown paneigia paskaičius, kad maisto virimas ir kitoks paruošimas iš jo atima svarbiausias maistines savybes. Kur maisto produktų paruošimo metu bekonservuojant, bekepant ar beverdant kurie vitaminai nukentia, jie esą papildomi iki normos dirbtiniais vitaminais. Perdaug vitaminų esą nesveika. Per didelėmis riebaluose tirpstančių vitaminų (A, D, E ir K) dozėmis esą galima apsinuodyti. Maisto ir Vaistų Administracija (FDA) griežėsi net teismo priemonių prieš kai kuriuos manufaktūristus, kurie perdėta arba melagingai gyrė savo vitaminų produktus. Tvir-

tinimas, kad tam tikri vitaminai arba vitaminų kombinacija "pajaunina" (padidina žvalumą, jėgą, "pėp") yra melas, rašo Dr. Brown.

Reikalingieji vitaminai

Nors vitaminų yra tužinai, bet žmogui patikrintai vertingiausi yra:

...Vitaminas A, randamas apriktuose, morkose, špinatuose, krakmoliniuose augaluose (bulvės, saldžiosios bulvės), kiaušinių geltonime, kepenose ir pilnme piene — skatina normalų augimą ir apsaugo nuo naktinio akloumo.

...Tiaminas (Thiamine B - 1) gaunamas mėsos, žuvies, paukštienoje, piene, žemės riešutuose (peanuts) ir grūdiniuose (cereals); skatina normalų augimą ir gelbsti nervų audiniam bei raumenims.

...Riboflavinas (B - 2) gaunamas aukščiau minėtuose B - 1 produktuose; skatina sveiką odą, plaukus ir nervus.

...Niacinas (dalis vitamino B komplekso), gaunamas mėsos, žuvies, B - 1 produktuose, padeda išlaikyti sveiką odą ir apsaugo nuo pelagros.

...Vitaminas B - 6, gaunamas B - 1 produktuose, padeda kūne išlaikyti reikalingą kiekį druskos ir vandens.

...Vitaminas B - 12, gaunamas taip pat B - 1 produktuose, reikalingas raudonosios kraujo ląstelių gaminti.

Sokėja Ann Miller vėl dažniau pasirodys televizijoje. Ji pagarsėjo ir dėl kelių savo pasimatymų su prezidento patarėju Henry Kissingeriu.

...Askorbinė rūgštis (Ascorbic acid C) gaunama citrų vaisiuose, žaliuose ir lapuotose daržovėse, ananasuose (pineaples), bulvėse ir pomidoruose — padeda išvengti skorbuto.

...Vitaminas D gaunamas žuvies taukuose, kepenose ir kiaušinių geltonimuose, taip pat paties odos pasigaminimas kai saulėje arba apšvičiama ultravioletine šviesa — apsaugo nuo rakičio.

Laiko tėkmėje

Apie užėjus, žvelgiant
iš lietuviško akiračio

Visuomet, kai tik būnu Marketo Parke, nepamirštu praversti ir Gintaro užėjus durų. Žinoma, dabar jau ne dėl įsigirimo, o tik aplankyti Lietuvininką ir ten pamatyti neretai besilankančius savo pažįstamus. Lietuvininką pažįstu jau ne taip trumpą laiką tarpą. Jis ne vieną kartą yra pirkęs ir mano išleistą knygą. Mėgstu jį ir dėl jo atviro būdo, dėl lietuviškos veiklos ir dėl to, kad jis supranta, kas yra vargas. Todėl jis ir dėl vargan patekusio lietuvių darbuojasi Balf, yra tos šalpos organizacijos direktorius. Žinoma, visi tie lietuviški reikalai neapsieina be išlaidų.

Jau pirmą kartą buvau kiek nustebęs, kai išgirdau taip lietuviškai jo pavarde skambančią — Lietuvininkas. Pasakyčiau, kad kartais pavarde turi daug reikšmės laiko eigoje ir žmonių gyvenime. Gal prieš kokį dešimtmetį Tribune dienraščio išnešiotas berniukas pasveikino lietuviškai. Kiek nustebęs ir manydamas, jog jis tik tiek ir temoka, paklausiau, ar jis yra lietuviukas. Ne be nusitebėjimo berniukas nusišypsojo, paaiškindamas, argi aš to nežinau. Jo ir pavadė esanti lietuviška. Jis esąs Lietuvininkas. Tai be abejo, įdomus atsitikimas, nes tas berniukas jau, rodos, buvo ar ne ketvirtos kartos čia, Aštuonioliktojo kalnijoje, gyvenančių lietuvių šeimos atžala. Taigi, tokios grynai lietuviškos pavardės, pasirodo, daugiau veikia ir prieš nutautėjimą esamose sąlygose. Nežinau, ar ši šeima yra gimininga Lietuvininkui, bet pasakyčiau kitą man žinomą paslaptį, nors gal jam ir nepatiks. Lietuvininkas iš motinos pusės yra giminė Kudirkams. Ir kaip tik tiems Kudirkams, iš kurių šeimos yra kilęs ir tas didysis mūsų tautos Varpininkas Vincas Kudirka.

Ta proga pasakysiu, jog jis ir savo versle sugeba gerai tvarkytis. Jo užėjus, o ypač salė, labai gražiai įrengta ir labai tinka nedidelės apimties pobūviams. Čia randa, eant reikalingi, prieglobstį ir lietuviškos kultūrinės organizacijos savo valdybų posėdžiams ir susirinkimams. Kartais čia vyksta ir

kultūriniai pokalbiai prie gintarinio alaus stiklo. Jis yra kietas ir tvarkos atžvilgiu. Čia jau įsigėrusių triukšmautojų nepamatysi. Saugosi ir tų, kuriems įsigėrimas virto liga, ir jie ramiai užėjoje sėdintiems svečiams paprastai neduoda ramybės. Tokiems nepataisomiems ir tvarką ardantiems ligoniams šios užėjus durys visada yra akliai uždarytos A. Vil.

Ateitininkai svarsto įvairias problemas

Detroito Karaliaus Mindaugo ateitininkų kuopos ruoštos Studijų Dienos įvyko 1971 m. spalio mėn. 22, 23 ir 24 dienomis.

Penktadienio vakare susirinko Detroito, Clevelando, Čikagos, Daytono, ir Toronto lietuviškas jaunimas. Susipažinimo vakare piešė plakatus apie penkis mūsų principus.

Seštadienį pirmą paskaita buvo apie tautiškumą. Kalbėjo Almis Kuolas. Jis pabrėžė, kad mes negalime kovoti prieš rusus karu, bet užtat turime išlaikyti lietuviškumą savyje ir parodyti pasauliui, kad mes didžiojo mės savo tauta. Tėvai turi išlikti lietuviams. Jų pareiga perduoti tautiškumą savo vaikams.

L. Gražulienė kalbėjo apie inteligenciją, o Algis Puteris apie visuomeniškumą. Kun. Jonas Staškevičius kalbėjo apie katalikiškumą, o dr. Kriaučiūnas apie šeimą — lietuvių šventyklą. Jis paminėjo, kad kiekvienas žmogus priklauso pasaulio krašto, tautos ir valstybės šeimoms.

Vakarinę programą atliko Detroito kuopa, padedant Toronto kuopai. Po to, prasidėjo šokiai.

10 val. dr. Liulevičius pravedė simpoziumą apie penkis principus.

Detroito karaliaus Mindaugo kuopa dėkoja p. p. Udriams, pasikaitininkams ir mūsų virėjoms: Kūrienei, Mičiūnienei, Sklotienei ir smalsinskienei.

Rasa Zemaitytė

TRUMPAI

— Jonas Eidukas, gvy. Brighton parko apylinkėje, buvo susirgęs. Gydėsi šv. Kryžiaus ligoninėje.

— Leonardas J. Brenkus iš Chicago pietvakarių apylinkės pradėjo studijas Lake Forest kolegijoje.

— Debbie Kishkūnas įstojo į Chicago pietvakarių 4 - H klubą. Ji patenkinta tos organizacijos praktiškais programomis ir klubičių draugyste.

— George Alekna, Los Angeles, Calif., dirbdamas mėgiamoje baldų ir spintelių gamyboje, buvo pažeidęs nugaros lia nervą ir turėjo ilgai gydytis namuose geroje savo šeimos priežiūroje. Ligos metu jį dažnai aplankydavo ištikimas draugas, Naujųjų bendradarbis, K. P. Urnežis.

Paul Williams, pagarsėjęs "rock" dainininkas, pradėjo pats kurti muziką, kurioje yra rimtesnių temų ir daugiau romantikos.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

TECHNICIAN
FOR CLOSE CIRCUIT
TELEVISION SYSTEM,
SERVICING, ETC.

DeVry graduate or equivalent.
North-West side location.
Excellent opportunity.

CALL

725-7300

Ask for JOHN ZMOLEK

SHIPPING HELP

GOOD PAY & BENEFITS FOR
PERMANENT MEN.
APPLY IN PERSON

ACME - WILEY CORP.
2480 Greenleaf, Elk Grove Village

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

FOR SALE LOUNGE, HALL, KITCHEN, 5 room rear apartment.
5961 W. GRAND AVE.
(Corner Grand & Austin Ave.)

RENTING IN GENERAL

Nuomos

IESKAU
NUOMOTI KRAUTUVEI
PATALPĄ

Skambinti tel.

733-3494

— Raršytoja Karolė Požeraitė, turėdama daugiau laiko, suintensyvino kūrybinį darbą. Ji rašo naują romaną, kuris bus pokario metais Vokietijoje išleisto "Liktino" tęsinys. Neseniai išleistas jos romanas "Anapilio papėdėje" skaitytojų ir kritikų buvo palankiai suktas.

— Dr. Ragas sutiko groti Lietuvių vestuvių orkestrė. Pastatymą ruošia "Grandies" ansamblis. Liaudies instrumentų orkestracijoms talkina Ballys Pakštas.

— Dr. K. Bobelis, A. L. Tarybos pirmininkas, skaitys paskaitą L. V. S. "Ramovė" Chicago sk. ir Chicago L. Tarybos drauge rengiamame Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 53-ųjų metų ir vėliausio lietuvių tautos laisvės kankinio, Simo Kudirkos šuolio į laisvę vėnių metų sukakties minėjime, kuris įvyks š. m. lapkr. mėn. 21 d. Jaunimo Centre. Minėjimas bus viešas, iškilmingas ir visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

— Nuosirdi padėka Aušros gimnazijų suvažiavimo Komitetui už auką \$500.00 Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai paremti.

J. Rinkevičius
Vasario 16 Gimnazijos Igalio. Torontui ir jo apylinkėms

— Praeitą savaitę iš Argentinos Chicago atvažiavo Antanas ir Genovaitė Kevėžai. Jiedu apsisotjo pas švogerį Vaclovą Bernotą, gvy. 6237 S. California Ave. (PR 6 — 1441). Kevėža yra marijampolietis, Buenos Aires mieste besivertęs

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VESU INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

SAVI NAMAI NESALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lotas. 3 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46,000.

2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai. Irengetas šiltas beismentas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$35,500.

3 BUTŲ 1½ AUKŠTAS MŪRAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinėtų virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūso. — \$19,000.

9 KAMBARIŲ modernus bungalov. Liuksusinė vonia, kabinėtų virtuvė. Pilnai irengtas beismentas. Židiny. Šildymas gazu. Navi šilumai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High — \$42,700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skiepas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell. PŪRUS BUNGALOV, irengtas skiepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVE ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais irengimais. Jūdi vieta.

SIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūras. 3 mieg. alumin. langai, karštu vandeniu šiluma gazu. 2-ju autom. garažas. Gražioje vietoje prie parko. — \$40,500.

6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.

APYNAUJIS 1½ aukšto mūras, alum. langai, šiluma gazu, irengtas rūsys. 2-ju autom. garažas. Marquette Parke. \$36,500.

GRAŽUS 4 BUTŲ mūras, alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios. Mūro garažas. Marquette Parke. \$52,000.

VIRS 50 PĖDU pločio, gražus kampinis sklypas. 2-ju butų namai. Oakland, Teirauktės.

LABAI GERAS. 10 butų mūras. 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutter). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiestiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

— Kalėdiniai siuntiniai į Lietuvą. Siųskite ORO PASTO standartinius siuntinius, kurie tikrai šventėms pasieks Lietuvą. Siuntiniai kainuoja \$75.00, \$100.00 arba \$130.00. Jie bus sudaryti iš labiausiai pagaidujamų prekių: skarelių, gefiūro, trikotažo medžiagų, megstukų, dirbtino kailio ir kitų prekių. Kreipkitės į vienintelę Chicagoje Vytauto Žukausko siuntinių įstaigą — 2608 W. 69 St. (tarp Rockwell St. ir Talman Ave.), Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2787. (Pr).

— Dail. Vytauto Kasiulio darbų paroda atidaroma šeštadienį, lapkričio 13 d. 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje. (Pr).

— Įvairaus dydžio deimantai, aukso apyrankės, sagės ir kitos puošmenos, auksiniai ir paprastai laikrodžiai dideliame pasirinkime A. Tvero krautuvėje TVERAS JEWELRY, 2646 W. 69 St. (Sk).

— Dail. Vytauto Kasiulio darbų paroda atidaroma šeštadienį, lapkričio 13 d. 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje. (Pr).

— Kalėdiniai siuntiniai į Lietuvą. Siųskite ORO PASTO standartinius siuntinius, kurie tikrai šventėms pasieks Lietuvą. Siuntiniai kainuoja \$75.00, \$100.00 arba \$130.00. Jie bus sudaryti iš labiausiai pagaidujamų prekių: skarelių, gefiūro, trikotažo medžiagų, megstukų, dirbtino kailio ir kitų prekių. Kreipkitės į vienintelę Chicagoje Vytauto Žukausko siuntinių įstaigą — 2608 W. 69 St. (tarp Rockwell St. ir Talman Ave.), Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2787. (Pr).

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. \$6.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl. \$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p. \$5.50
Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
P. Liudžius, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00, minkštai viršeliais — \$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME
LOANS

INSURED
SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608